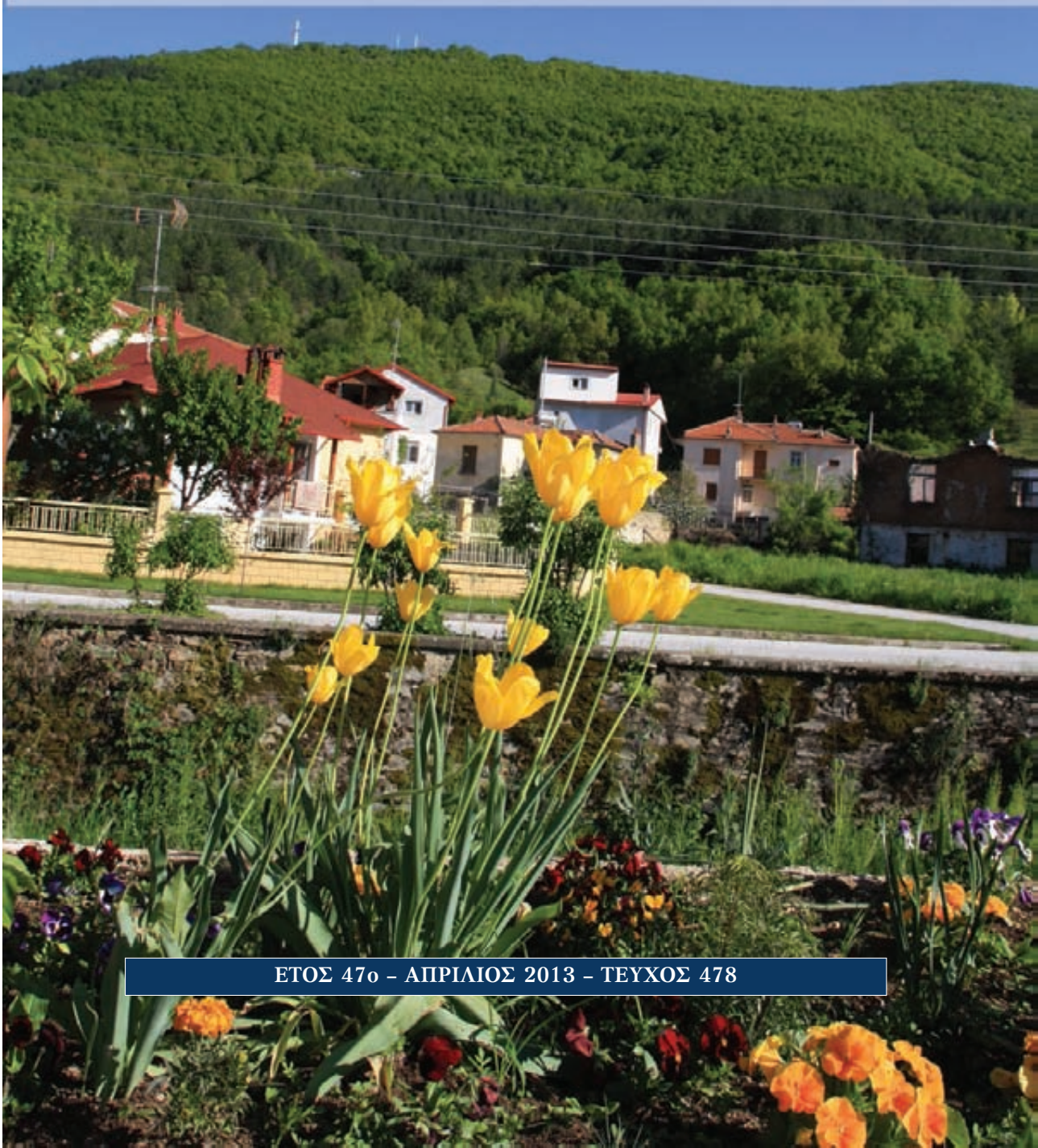
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Σπουδάζοντες τηρεῖν τήν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ΄, 3)

ΕΤΟΣ 47ο – ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013 – ΤΕΥΧΟΣ 478

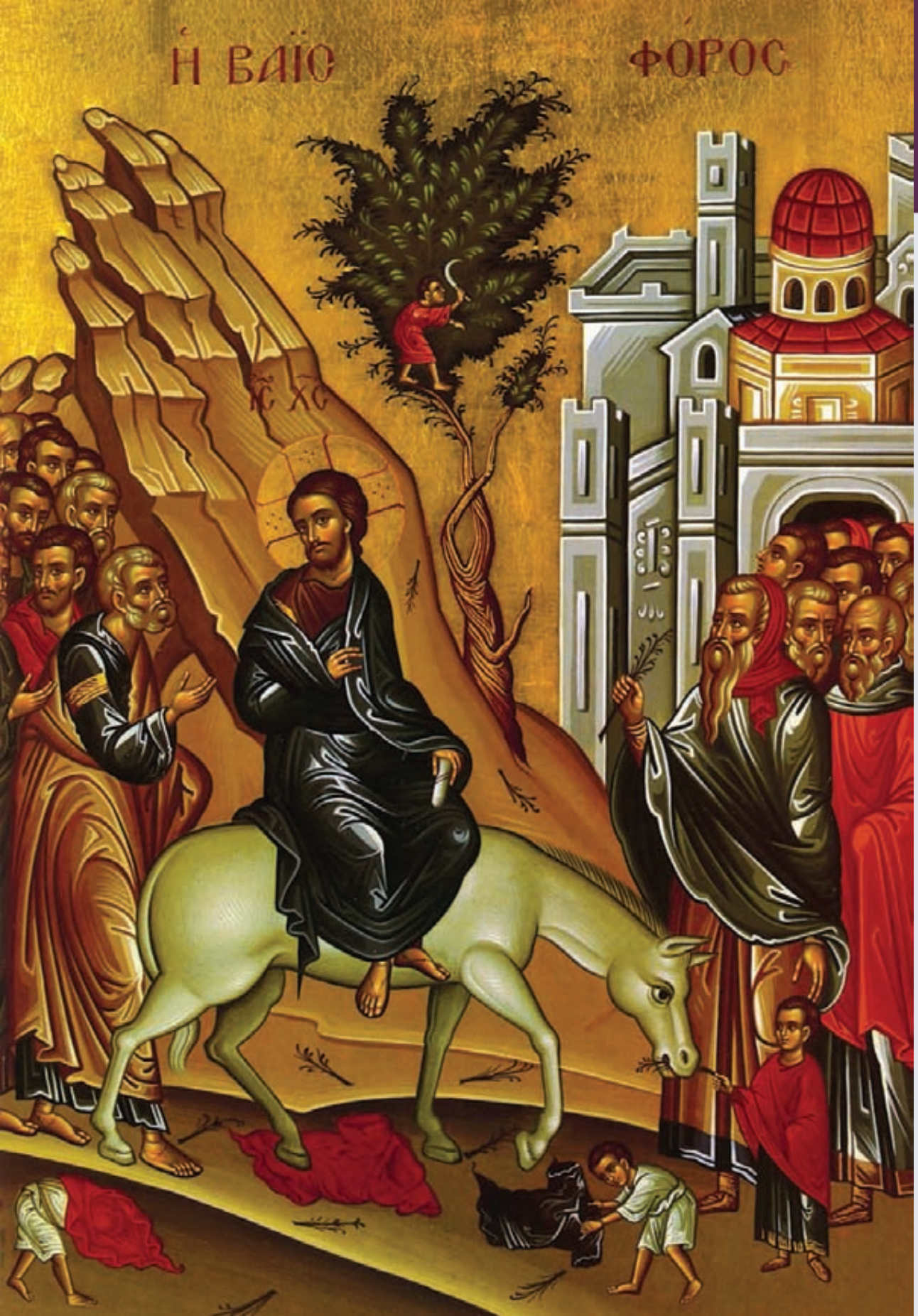
μετανοίας καιρός

Βαθαίνει πιό πολύ ἡ κρίση. Ἡ ἀνεργία μαστίζει τήν κοινωνία μας καί ἡ φτώχεια ἐξαπλώνεται. Οἱ ἐλπίδες λιγοστεύουν. Τό ταξίδι γίνεται δύσκολο. *«Ὁ πλοῦς ἐν νυκτί, πυρσός οὐδαμοῦ...»*. Τά τῆς πολιτείας ἀκυβέρνητα, τά τῆς Ἐκκλησίας ἀποίμαντα, διαπιστώνει καί θλίβεται ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Σ' αὐτές τίς δύσκολες στιγμές χρειαζόμαστε στηρίγματα, οὐσιαστική βοήθεια. Οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς μᾶς «γέλασαν φοβερά καί μᾶς ἔσπασαν τῆς ψυχῆς τά φτερά».

Ἡ κρίση πού περνᾶμε δέν εἶναι μόνο οἰκονομική. Εἶναι πρῶτα καί κύρια πνευματική. Γιατί πολύ ἀπομακρυνθήκαμε ἀπό τόν Θεό. Τόν ἀρνηθήκαμε καί ὑψώσαμε τόν ἑαυτό μας. Γίναμε μικροθεοί. Πιστέψαμε πώς μποροῦμε μόνοι μας νά εὐημερήσουμε, νά ἐξασφαλίσουμε τή ζωή μας καί τό μέλλον μας. Ἀποκτήσαμε γνώση καί ἐπιστήμη καί τεχνολογία, πού θά μᾶς λύσουν ὅλα τά προβλήματα. Στηριχθήκαμε στό χρῆμα καί στόν πλοῦτο καί στήν δύναμη τῆς ἐξουσίας. Γίναμε αὐτάρκεις. Καί ἀποτύχαμε. *«Οἱ μακρύνοντες ἑαυτούς ἀπό σοῦ (τοῦ Θεοῦ) ἀπολοῦνται»*. Γι' αὐτό ἀναπτύχθηκε ἡ παρανομία, ἡ ἀδικία, ἡ ἐκμετάλλευση, ἡ διαφθορά. «Ἡ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη, νῦν δέ φονευταί... οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσι, κοινωνοί κλεπτῶν, ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καί κρίσιν χηρῶν οὐ προσέχοντες» (Ἡσ. 1, 21-23). Διώξαμε τό Θεό ἀπό τή ζωή μας καί τόν πολεμοῦμε, τόν κατηγοροῦμε ὅτι αὐτός φταίει γιά ὅλα. Συκοφαντοῦμε τήν Ἐκκλησία, σάν νά εἶναι μητριά μας καί τήν περιγελοῦμε. Καί φτωχεύσαμε πολύ.

Ὅλη ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς καλεῖ στή μετάνοια. Στήν ἐπιστροφή μας πρός τόν Θεό. Ἰδιαίτερα τό κήρυγμα τῶν Ἀπο-

στόλων καί τῶν Προφητῶν εἶναι ἔντονο καί χαρακτηριστικό. Μετανοεῖτε καί ἐπιστρέψατε πρός τόν Θεό. Εἶναι ὁ μόνος δυνατός, ὁ μόνος πού ἀγαπᾶ καί μπορεῖ νά μεταβάλει τή θλίψη σέ χαρά, νά γιατρέψει τίς πληγές τῆς καρδιᾶς μας. «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καί πεφορτισμένοι κἀγώ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. 11, 28). Καί ὁ Προφήτης Ἡσαΐας «Δεῦτε διαλεχθῶμεν, λέγει Κύριος καί ἄν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐάν ὦσιν ὡς κόκκινον ὡς ἔριον λευκανῶ» (Ἡσ. 1, 18). Ἡ περίοδος πού περνᾶμε (Μεγ. Τεσσαρακοστή) προσφέρεται γιά μετάνοια, γιά βαθειά συναίσθησι τῆς ἁμαρτωλότητάς μας καί ἐπιστροφή τῆς καρδιᾶς μας πρός τόν ἀγαπήσαντα ἡμᾶς μέχρι σταυροῦ καί θανάτου Κύριο, γιά νά μᾶς καθαρίσει καί νά μᾶς ἁγιάσει. Ζητεῖ μετάνοια ἀπό τό βάθος τῆς καρδιᾶς μας καί ἀπόφαση σταθερή νά ζήσουμε κοντά του. Γιατί «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία· οὐδέ γάρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπό τόν οὐρανόν τό δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πράξ. 4, 12). Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἔρχεται, ἄμεση, ὅταν καί μεῖς στρεφόμαστε πρός αὐτόν μέ ἐμπιστοσύνη. Ὁ Θεός δέν μᾶς θέλει δούλους. Δέν μᾶς ἐπιβάλλει τήν ἀγάπη του καί τή βοήθειά του. Πρέπει καί μεῖς νά συνεργασθοῦμε μαζί του μέ τή δική μας ἐλεύθερη θέληση. *«Συνεργοῦντες δέ καί παρακαλοῦμεν μή εἰς κενόν τήν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς, λέγει γάρ νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος ἰδού νῦν ἡμέρα σωτηρίας»* (Β΄ Κορ. 6, 1-2). Ἡ εὐκαιρία τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς μᾶς βοηθεῖ σέ μετάνοια, σέ ἐκζήτηση τῆς δικῆς του βοηθείας. Ἄς μήν ἀμελήσουμε, ὄχι οἱ ἄλλοι, ἐσύ καί ἐγώ... «Ἰδού καιρός». Σήμερα. Ὁ Χριστός περιμένει. «Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοι πύλας, Ζωοδότα...» (Κάθισμα ὄρθρου Κυριακῆς Τριωδίου).

Η ΒΑΪΟ
ΦΟΡΟΣ

Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Τοῦ Θεολόγου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΚΙΑΔΑ

Λίγο πρίν ἀπό τό τίμιο πάθος Του ὁ Κύριος ἀπευθύνει πρός τόν οὐράνιο Πατέρα τήν ἀρχιερατική προσευχή Του ὡς ἀρχιερέας ὁλόκληρης τῆς οἰκουμένης. Μέ αὐτήν ζητεῖ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἑαυτό Του ὡς ἀνθρώπου, τούς μαθητές Του καί τούς ἀνά τούς αἰῶνες πιστούς, ἄρα καί γιά μᾶς. Ἐν ὄψει τοῦ Θείου Πάθους διάχυτος εἶναι ὁ συγκινητικός καί θριαμβευτικός τόνος τῆς προσευχῆς αὐτῆς.

Μιά ἀπό τίς πλέον περισπούδαστες προσευχές τοῦ Κυρίου

Ὕστερα ἀπό τήν παράδοση τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας καί τίς διδασκαλίες Του περί τῆς νέας ἐντολῆς τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὁ Κύριος ἐκδέτει τήν Ἀρχιερατική προσευχή Του. Ὡς ἐπιστέγασμα τῆς πυκνῆς αὐτῆς διδασκαλίας Του καί ὁδεύοντας ἀπό τό ὑπερῶο πρός τή Γεσθημανή, ἐκφωνεῖ σάν εἶδος προσευχῆς καί διδασκαλίας τήν ἀρχιερατική Του προσευχή πρός τόν Πατέρα Θεό. Τή μεγαλειώδη αὐτή προσευχή μᾶς διέσωσε ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης στό 17ο κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου του. Μέ τή δραματική αὐτή προσευχή Του ζητεῖ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ-Πατέρα γιά τόν ἑαυτό Του ὡς ἀνθρώπου, γιά τούς Ἀποστόλους, ἀλλά καί γιά τούς λοιπούς πιστούς ὅλων τῶν αἰώνων. Μέ αὐτήν ἤθελε ἀκόμη νά μᾶς θυμίσει πώς «***δεῖν πάντως τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖν***» καθώς θά ἔλεγε ἀργότερα ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ἐπαναλαμβάνοντας τό λόγο τοῦ ἀποστόλου Παύλου, πού μᾶς συνιστοῦσε νά ζοῦμε «***τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες***» (Ρωμ. 12, 12).

Ἡ προσευχή τοῦ Κυρίου γιά μᾶς

«***…Οὐ περί τούτων*** (τῶν Ἀποστόλων) ***δέ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλά καί περί τῶν πιστευόντων διά τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ…***» (Ἰω. 17, 20). Ἡ ἀναφορά τοῦ Κυρίου στήν σωτηρία τῶν μαθητῶν του δέν θά ἦταν πλήρης, ἄν δέν συμπεριλάμβανε καί τούς μελλοντικούς πιστούς. Γι' αὐτό ὁ Κύριος μέ τό στίχο αὐτό παρακαλεῖ τόν οὐράνιο Πατέρα Του ὄχι μόνο γιά τούς μαθητές του, ἀλλά καί γιά ἐκείνους πού θά πίστευαν στό μέλλον. Τόν παρακαλεῖ δηλαδή καί γιά τούς πιστούς ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἡ ἰδιαίτερη αὐτή ἀναφορά τοῦ Κυρίου γιά τούς μελλοντικούς πιστούς μᾶς γεμίζει μέ αἰσθήματα ἐλπίδος καί χαρᾶς. Ὁ Τριαδικός Θεός βλέπει τούς πιστούς ὡς «***γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα καί Ἔθνος ἅγιον***» (Α΄ Πέτρ. 2,9). Τούς βλέπει δηλαδή ὡς γένος ἐκλεκτό, μέ βασιλική καταγωγή καί συμμετοχή στήν γενική ἱερωσύνη.

Ἡ καινή κτίσις

Οἱ ἀνά τούς αἰῶνες πιστοί ἀπό τήν πτωτική κατάσταση, μέ τή δύναμη καί χάρη τοῦ Πατρός, τήν ὁποία ἐξαιτεῖ τώρα ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀναγορεύονται ὡς «ἡ Καινή κτίσις» (Β΄ Κορ. 5,17) κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο. Ἡ προσευχή αὐτή τοῦ Σωτῆρος, γιά μᾶς, μᾶς γεμίζει «**πάσης χαρᾶς**» καί μᾶς βοηθεῖ ν' ἀντιμετωπίζουμε τά ὅποια προβλήματά μας κατά τόν καλύτερο τρόπο.

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΚΡΙΒΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ

ΠΑΛΙ σέ κίνδυνο ἡ Βασιλεύουσα! Οἱ ἐχθροί της ἕτοιμοι νά τήν χτυπήσουν ὕπουλα ἤ φανερά. Νά κουρσέψουν τούς θησαυρούς της μ' ὅποιον τρόπο μποροῦν. Ἐκείνη ἀντιστέκεται, παρακαλεῖ τήν Θεοτόκο νά τήν σώσει ἀπ' ὅλους τούς κινδύνους. «*Ὦ πανύμνητε Μῆτερ... ἀπό πάσης ρῦσαι συμφορᾶς ἅπαντας...*»

Ὁ ἐκκλησιαστικός ποιητής συνθέτει Ὕμνο περίλαμπρο. Οἱ λέξεις, οἱ στίχοι, οἱ στροφές εἶν' ἀκριβά μαργαριτάρια. Ποιό χέρι πῆρε τό χηνόφτερο κι ἔγραψε τοῦτον τόν ἐξαίσιο Ὕμνο; Ὁ μελετητής τοῦ Ἀκαθίστου, ὁ ἀείμνηστος καθηγητής Ν.Β. Τωμαδάκης σημειώνει ὅτι «εἶναι ἀνωνύμου ποιητοῦ σύνθεμα». Καί συνεχίζει: «Ἀποτελεῖται ἀπό τό προοίμιον καί 29 οἴκους, εἰς μέτρον ρυθμοτονικόν».

Ἦταν τό θέρος τοῦ 626 πού ἀπαλλάχθηκε ἡ Κωνσταντινούπολη ἀπό τήν πολιορκία τῶν Ἀβάρων καί κυρίως τῶν Περσῶν τοῦ Χοσρόη. Μπορεῖ κι ἀργότερα. Ἡ Βασιλεύουσα πολλές φορές πολιορκήθηκε. Καί κράτησε ὡς τήν μαύρη Τρίτη τοῦ 1453...

Τό ἐπίκεντρο τοῦ Ὕμνου εἶναι ἡ Θεοτόκος ὡς μητέρα τοῦ Κυρίου καί προστάτιδα τῆς Βασιλεύουσας. Ξεκινάει ἀπό τήν «*προαιώνιον βουλήν*», πού «*ὁ Γαβριήλ τῇ Παρθένῳ τό Εὐαγγέλιον, ἐξ οὐρανοῦ κομίσας, ἀνεβόα τό Χαῖρε*». Αὐτός ὁ «χαιρετισμός» στήν ἀνύμφευτη Νύμφη, γίνεται ἡ ἐπωδός, τό ρεφρέν, στά ἐξιστορούμενα γεγονότα. Ὅλα τοῦτα μέ στίχους λαμπρούς, θαυμάσιους!

Σέ εἰκοσιτέσσερα κομμάτια - στροφές χωρίζεται ὁ Ὕμνος μέ στίχους πανωραίους καί βαθυστόχαστους, μ' ἐσωτερική ὁμοιοκαταληξία καταπλήσσουσα: «*Χαῖρε δι' ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις· χαῖρε δι' ἧς βρεφουργεῖται ὁ Κτίστης. Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε*».

Καί τό χηνόφτερο τοῦ ποιητῆ τρέχει, ποτάμι ὁρμητικό καί γλυκόλαλο: «*Ἀνοίξω τό στόμα μου/ καί πληρωθήσεται Πνεύματος/ καί λόγον ἐρεύξομαι τῇ βασιλίδι Μητρί/ καί ὀφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυρίζων/ καί ἄσω γηθόμενος ταύτης τά θαύματα*».

«*Χριστοῦ βίβλον ἔμψυχον*» θά ὀνομάσει ὁ ὑμνωδός τήν Θεομήτορα, *Ἁγνή, χαρᾶς*

δοχεῖον, πού θά λύσει τήν κατάρα τῆς Εὔας, «*δι' ἧς τῆς Προμήτορος ἀρά λυθήσεται*». Ἠδύπνοο κρίνο, τήν ὀνομάζει, «*πιστούς εὐωδιάζον· θυμίαμα εὔοσμον, μῦρον πολύτιμον*». Καί θά παρακαλέσει ὁ ὑμνογράφος ποιητής: «*Τούς σούς ὑμνολόγους, Θεοτόκε/ ὡς ξῶσα καί ἄφθονος πηγή/ δίασον συγκροτήσαντας/ πνευματικόν στερέωσον/ καί ἐν τῇ θείᾳ δόξῃ σου / στεφάνων δόξης ἀξίωσον*».

Φαεινό ὄρθρο θά τήν πεῖ, «*τόν ἥλιον φέρουσα Χριστόν, φωτός κατοικητήριον*», πού διέλυσε τό σκοτάδι ἀπονέκρωσε «τούς ζοφώδεις δαίμονες». Παράλυτοι πιά δέν μποροῦν νά ἐπιβάλουν τό κακό, παρά μόνο σέ ὅποιους τό ἀνέχονται. Ὁ Ντοστογιέφσκι δέχεται τό κακό ὡς πνευματική καί σωματική ἀρρώστια. Ἔτσι παρασταίνει τούς ἥρωές του, πνευματικά ἤ σωματικά ἄρρωστους.

Τό χηνόφτερο τοῦ ποιητῆ τρέχει, ποτάμι ἀσταμάτητο: «*Ἀνοίξω τό στόμα μου/ καί πληρωθήσεται Πνεύματος/ καί λόγον ἐρεύξομαι τῇ βασιλίδι Μητρί...*». Μεθάει τόν ἀναγνώστη καί τόν ἀκροατή μέ ἀνείπωτη χαρά, μ' εὐθυμία καί ἱλαρότητα.

Σταμάτα λίγο ποτάμι, ν' ἀκούσουμε κάποιους στίχους ἀνεπανάληπτους πού συγκλονίζουν: «*Ρόδον τό ἀμάραντον/ χαῖρε, ἡ μόνη βλαστήσασα· / τό μῆλον τό εὔοσμον, / χαῖρε ἡ τέξασα...*». Ἀγλαόκαρπο δένδρο, «*ἐξ οὗ τρέφονται*» καί «*ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπονται πολλοί*» θά τήν ὀνομάσει ὁ ὑμνογράφος. Κι ἀλλοῦ θά προσθέσει: «*Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει οἱ θεόφρονες, παρά τόν κτίσαντα*».

Τό «ξύλον τοῦ Παραδείσου» ἔδωσε στόν ἄνθρωπο τήν γνώση τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ. Ἀλλά καί τήν ἔξωσή του ἀπ' τήν μακαριότητα, τήν ἀπόλυτη εὐτυχία. Τό «εὐσκιόφυλλον» ξύλο προστάτευσε τόν ἄνθρωπο ἀπ' τό λιοπύρι τῆς ἁμαρτίας. Τό «ρόδον τό ἀμάραντον» ἐνέπνευσε στόν Ὀδυσσέα Ἐλύτη τό δικό του «Ἄξιόν ἐστι», πού χάρισε στήν Ἑλλάδα τό Νόμπελ λογοτεχνίας.

Οἱ πολύφθογγοι ρήτορες γίνονται ἄφωνα ψάρια στό ἄκουσμα γιά τό μυστήριο τῆς ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου, τῆς ἀνύμφευτης Νύμφης. Καί ἀποροῦν λέγοντας: «*πῶς καί Παρθένος μένεις/ καί τεκεῖν ἴσχυσας*»! Ἔτσι «*ἐμωράνθησαν οἱ δεινοί συζητηταί*». Κι «*ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί*». Ἡ ἀρχαία μυθολογία γιά θεούς καί ἡμιθέους σβήνει.

Ὁ ποιητής τῆς μεταφυσικῆς βεβαιότητας, ὁ Γ. Βερίτης, γράφει τόν δικό του ποιητικό λόγο: «*Δέν εἶναι δώδεκα μονάχα·/ μετρῶ θεούς, μετρῶ θεές,/ μισοθεούς, μισοθεές/ - πόσες χιλιάδες νἄναι τάχα;// ...Σπαράζει ὁ Ὄλυμπος, μουγκρίζει/ καί σ' ἀστραπόβροντα ξεσπᾶ·/ ὁ δρόλαπας ἄγρια σφυρίζει/ καί τόν χτυπᾶ*».

Ἡ φωτοδόχος λαμπάδα φέρνει στόν κόσμο τήν ἀστραπή καί λούζει στό φῶς τίς ψυχές μας, ἀνατέλλοντας πολύφωτο φωτισμό, ἄσβηστο. «*Ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τόν πάντων Ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον / δεξαμένη τήν νῦν προσφοράν, / ἀπό πάσης ρῦσαι συμφορᾶς ἅπαντας...*». Κι ἐσύ Βασιλεύουσα, πού χάθηκε στό Βόσπορο ἡ πανώρια θωριά σου, ὕμνησε τήν Θεοτόκο μέ Ὕμνους Ἀκάθιστους, πού δέν σβήνουν μ' ἁρμυρό νερό οὔτε μέ δάκρυα. Μόνον ἡ λήθη τά σβήνει... Κι ἡ μαγεία τοῦ Ἀκαθίστου σέ ὅλο της τό μεγαλεῖο, θά ζωντανεύει στίς ἐκκλησίες μέ τά ἀναμμένα κεριά καί τήν θερμή πίστη τῶν πιστευόντων. Κι ὄχι στά γραπτά καί τούς σχολιασμούς τῶν σχολιαζόντων. Ἄλλωστε «ἐμωράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί». Στά ξωκκλήσια τοῦ Παπαδιαμάντη καί «**μέ τήν ἐκκλησιά τή θολωτή» τοῦ Βερίτη, θά ζεῖ πάντα τό μάγεμα τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου.**

ΝΙΚΟΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Τά τρωτά

(Β)

Στό δεύτερο αὐτό μέρος ἄς ἔλθουμε στά σχολεῖα μας.

Ἀρκετά ἀπό αὐτά ἔχουν πάρει τά τελευταῖα χρόνια ὀνομασίες ἄσχετες μέ τήν παιδεία, ἤ ὀνόματα πού δέν ἔχουν κάποιο ἰδανικό νά προσφέρουν στά παιδιά. Ὀνόματα τά ἴδια καί τά ἴδια. Φτώχεια πνευματική. Δυστυχῶς ὁ ἐκκλησιασμός τῶν μαθητῶν ἔχει ὑποβαθμισθεῖ, ἀλλ' εὐτυχῶς οἱ εἰκόνες μέσα στίς τάξεις διατηροῦνται. Τρωτό εἶναι ἡ ἀφαίρεση τῆς σχολικῆς ἐνδυμασίας. Ἔπειτα ὑπάρχουν καθηγητές πού ἐπιθυμοῦν τά παιδιά νά τούς μιλᾶνε στόν ἑνικό ἤ ὑπάρχουν σχολεῖα πού ἀνέχονται τό κάπνισμα. Οἱ σχολικές ἐκδρομές ἐξακολουθοῦν νά εἶναι ὅ,τι τό ἄσχημο καί εὐτελές τοῦ σχολικοῦ βίου. Σημαντικότατο τρωτό εἶναι ἡ ἀπαγόρευση τῆς ἐξομολογήσεως στό σχολεῖο ἐνῶ παράλληλα ἀναζητοῦνται ψυχολόγοι. Συνάμα οἱ βρισιές καί οἱ ἀπρέπειες μαζί μέ τήν παραβατική συμπεριφορά συνδέτουν τό σημερινό σχολικό περιβάλλον. Τελευταῖο τρωτό εἶναι ἡ ὑποτονικότητα καί ἡ ἀντικατάσταση ἤ ἡ ἐξαφάνιση τῶν χριστιανικῶν ἑορτῶν.

Τρωτό μέγιστο στά Πανεπιστήμια νά εἶναι τό ἄσυλο. Γράφουμε γιά τήν ἐκμετάλλευση καί κακοποίηση τῆς ἐννοίας αὐτοῦ. Ἔπειτα ὁ βανδαλισμός τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας καί τῶν ἀμφιθεάτρων, οἱ προπηλακισμοί τῶν καθηγητῶν, ἡ τῶν καθηγητῶν ἀδιαφορία καί ἐλλιπής πανεπιστημιακή γνώση, τά εὔκολα διδακτορικά διπλώματα, ὁ νεποτισμός, γιά νά ὑπογραμμίσουμε τέλος τά βασικότερο τρωτό πού εἶναι ἡ κομματικοποίηση μέσα στά Πανεπιστήμια.

Ἀκολουθοῦν τά κακῶς κείμενα στίς πλατεῖες, στούς δρόμους, στά πάρκα, στούς κήπους, στούς τοίχους τῶν δημοσίων κτιρίων, στίς πινακίδες. Βρωμιά παντοῦ, δρόμοι μέ λακοῦβες, πεζοδρόμια μέ ἐμπόδια, ὑπόνομοι βουλωμένοι, πάρκα μέ σπασμένα καθίσματα, μέ ἐλλιπῆ φωτισμό, κῆποι μέ κομμένα ἄνθη, δένδρα, ξερά χόρτα καί ἀγκάθια, σωροί σκουπιδιῶν, ντενεκεδάκια ἐδῶ καί ἐκεῖ. Ὁ ἐθνικός μας κῆπος χάλια, μή συγκρινόμενος μέ κανένα τῶν εὐρωπαϊκῶν πρωτευουσῶν. Ζωολογικός κῆπος ἐξέλιπε λές καί χάθηκε τό ζωϊκό βασίλειο. Προτομές ἡρώων καί ἀνδριάντες μέ κάθε εἴδους ζωγραφιά, κτυπήματα, σπασίματα καί βαμμένοι μέ μπογιές καί ἀλλοιωμένες μορφές ἤ μέ γραψίματα ὑβριστικῶν συνθημάτων. Τό μέγιστο τρωτό πού ἅπτεται καί τῆς ἀσφάλειας τῶν πολιτῶν εἶναι ἡ βαναυσότητα στίς πινακίδες τῆς τροχαίας. Τά αὐτοκόλλητα πού καλύπτουν σημαντικά σήματα, ὅπως τό STOP ἤ τό ἀριστερά ἤ δεξιά εἶναι ἀπαράδεκτα φαινόμενα. Ὀνομασίες πόλεων καί χωρίων, ὁδῶν καί πλατειῶν χαραγμένες, ἀλλοιωμένες ἤ σβησμένες. Μεγάλη ντροπή αὐτά τά αἴσχη.

Φθάνουμε στήν ὑπηρεσία πού προσφέρουν τά ΤΑΧΙ. Ἐκτός τῆς μερίδας τῶν πολλῶν ἀξιόλογων καί ἀξιέπαινων ὁδηγῶν ΤΑΧΙ ὑπάρχουν ταξιτζῆδες κακοντυμένοι, ἀγενεῖς, μή ἐπιδεικνύοντες τήν πρέπουσα ἐπαγγελματική συμπεριφορά. Ἐξακολουθοῦν νἄχουν τά τρωτά τοῦ καπνίσματος ἐν ὥρᾳ λειτουργίας τοῦ ΤΑΧΙ, νά ἔχουν τό ραδιόφωνο στή διαπασῶν, νά ἐκνευρίζονται καί νά μήν ἐξυπηρετοῦν ὅπως πρέπει πρόσωπα χρήζοντα βοηθείας. Ἐνίοτε τά ἴδια φαινόμενα παρουσιάζουν καί ἄλλοι ὁδηγοί μέσων μεταφορᾶς ἐπιβατῶν.

Μήπως τελικά ἰσχύει ἡ φράση τοῦ Γ. Σεφέρη: «Ὅπου καί νά ταξιδέψω, ἡ Ἑλλάδα μέ πληγώνει»;

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ

Ἐν ὀνόματι τοῦ ρεαλισμοῦ

Γιά νά εἶναι δῆθεν πιό ἀληθινοί, πιό ἄμεσοι, πολλοί συγγραφεῖς συναγωνίζονται στή βωμολοχία.

Σέ συζητήσεις, «εὐρέως φάσματος» ὅπως π.χ. σέ ἐκδρομές, πού συχνάζουν ποικίλης νοοτροπίας ἄνθρωποι, συχνά ἀκούω ἀπογοητευτικές ἐπιφυλάξεις γιά ἐπιθεωρήσεις θεατρικές, βιβλία καί ἐκπομπές, ὅπου ἡ βωμολοχία ἐπιδιώκεται, χωρίς νά εἶναι ὁλωσδιόλου ἀπαραίτητη.

Γιά λόγους εὐκολου ἐντυπωσιασμοῦ, χρησιμοποιοῦνται λέξεις καί ἐκφράσεις ἕως καί χυδαῖες, πού σέ φέρνουν τό λιγώτερο σέ ἀμηχανία. Κάποτε καί σέ ἀληθινή δυσφορία.

Τολμηρά, προκλητικά λόγια καί ὑπονοούμενα, πολλές φορές πετυχαίνουν καγχασμούς, ἐπιδοκιμασίες κάποιων ἀτόμων στήν πλατεία τοῦ θεάτρου. Ἡ μεγάλη μάζα ὅμως, ἐμεῖς οἱ ὑπόλοιποι, γιατί νά δεχόμαστε νά μᾶς καταπιέζουν οἱ ἀπαράδεκτες λεκτικές ὑπερβολές τους.

Ἄν δοκιμάσουμε νά διαμαρτυρηθοῦμε, σέ συγγραφεῖς περιοδικά καί ἐφημερίδες;

Ἄν ὅλοι αὐτοί πεισθοῦν ὅτι ἡ βωμολοχία δέν «πουλάει» ὅσο τουλάχιστον φαίνεται, ἴσως τήν μετριάσουν.

Πῶς ἀλήθεια θά τούς φαινόταν ἄν – σύμφωνα μέ τήν συλλογιστική τους ὅτι βωμολοχώντας δείχνονται ρεαλιστές – κάποιος φίλος ἀντί νά τούς ὑποδεχτεῖ φιλόφρονα στό σαλόνι, τούς ὁδηγοῦσε κατευθεῖαν στό ἀποχετευτικό σύστημα τοῦ σπιτιοῦ του, πού, ναί, πράγματι, ὑπάρχει καί αὐτό, ἀλλά κανείς μας δέν διανοήθηκε ποτέ νά τό ἐπιδείξει στούς καλεσμένους, ἐν ὀνόματι τοῦ ρεαλισμοῦ.

ΚΛΕΙΩ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΟΥΡΑΣΗ

Στήν Ἀλεξάνδρεια, μιά Ἅγια Μέρα τῶν Παθῶν

ΓΡΑΦΕΙ
ἡ ΜΕΡΟΠΗ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ὁμ. Καθηγήτρια Παν/μίου Ἀθηνῶν

Θυμᾶμαι πάντα, τέτοιες μέρες, μιά Μεγάλη Παρασκευή, στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1950. Πρώτη χρονιά πού – ἔφηβες πιά – τέσσερις φίλες, πήραμε τήν ἄδεια ἀπό τούς γονεῖς μας νά πᾶμε, χωρίς τή δική τους συνοδεία, νά προσκυνήσουμε ἑπτά Ἐπιταφίους, ὅπως ἦταν τό ἔθιμο στήν Ἑλληνική παροικία.

Εἴχαμε καταστρώσει τό δρομολόγιό μας. Θά ξεκινούσαμε ἀπό τό ἐκκλησάκι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων τοῦ Ἑλληνικοῦ «Κοτσικείου» Νοσοκομείου, ὅπου ἡ περιφορά γινόταν νωρίς τό ἀπόγευμα. Θά ἀκολουθοῦσε ὁ Ἐπιτάφιος τοῦ Ἁγίου Σάββα, τῆς ἐκκλησίας τοῦ Πατριαρχείου. Μέ τόν Πατριάρχη μας ἐπικεφαλῆς, ἡ περιφορά αὐτή εἶχε μιά ἰδιαιτέρως σεπτή καί ὑποβλητική ἐπισημότητα, καί κάλυπτε μιά πολύ μεγάλη ἔκταση στό κέντρο τῆς πόλεως.

Στή συνέχεια, εἶχε σειρά τό προσκύνημα στήν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, τήν «Μητρόπολη» τῆς παροικίας μας, πού βρισκόταν ἐπίσης στό ἐμπορικό κέντρο τῆς πόλεως. Μετά, θά παίρναμε τό διώροφο τράμ γιά νά φτάσουμε σέ δύο ἀπό τά πολύ γραφικά ἐκκλησάκια πού ὑπῆρχαν στά καταπράσινα προάστεια τῆς Ἀλεξάνδρειας. Τήν Ἁγία Παρασκευή, τόν Ἅγιο Παντελεήμονα ἤ τόν Προφήτη Ἠλία.

Στήν ἐπιστροφή, θά κατεβαίναμε ἀπό τό τράμ στήν στάση τῆς γειτονιᾶς μας καί θά περνούσαμε ἀπό τόν Ἅγιο Νικόλα, γιά νά καταλήξουμε, ὅταν θά ἄρχιζε πιά νά

σκοτεινιάζει, στήν δική μας ἐνορία, τούς Ἁγιους Ταξιάρχες. Ἐκεῖ, μαζί μέ τά ἄλλα μέλη τῆς μαθητικῆς χορωδίας, Θά ψάλλαμε τά Ἐγκώμια καί Θά ἀκολουθούσαμε, μέ τούς Προσκόπους καί τίς Ὁδηγούς, τήν περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου μέσα στούς δρόμους τῆς πιό Ἑλληνικῆς ἀπό τίς Ἑλληνικές συνοικίες τῆς πόλης μας.

***

Ἡ παρέα μας ἔφτασε στό Νοσοκομεῖο, ὅταν ἔβγαινε ἀπό τόν Ναό ἡ πομπή κι ἄρχισε νά κατεβαίνει τήν μεγάλη, κατάλευκη, μαρμάρινη σκάλα. Νοσοκόμες πολλές, δεκάδες Ἑλληνίδες νοσοκόμες, λευκοντυμένες, σήκωναν τό κρινοστόλιστο Κουβούκλιο, κρατοῦσαν τόν χρυσοκέντητο Ἐπιτάφιο ἤ ἀκολουθοῦσαν, ραίνοντάς τον μέ ροδοπέταλα καί ψάλλοντας τά Ἐγκώμια. Οἱ πιστοί γύρω, μέ μιά, σχεδόν, ἀνάγλυφη εὐλάβεια στά πρόσωπά τους, ἔκαναν τόν σταυρό τους.

Ἐκεῖ, καθώς στεκόμουν στήν ἄκρη τῆς σκάλας καί παρατηροῦσα τά πρόσωπα γύρω μου, εἶχα ξαφνικά μιά μοναδική αἴσθηση ἀσφάλειας καί πληρότητας. Ἤνιωσα ὅτι, ὅλοι ὅσοι ἤμασταν ἐκεῖ καί προσευχόμασταν γιά ὅ,τι εἶχε ὁ καθένας στήν καρδιά του, ὑγιεῖς ἤ ἄρρωστοι, νέοι ἤ γέροι, μορφωμένοι ἤ ὄχι, εἴχαμε ἕνα δ ι κ ό μας, καί μόνο δικό μας, κοινό χαρακτηριστικό. Ἤμασταν *ὁμογενεῖς*. Ἤμασταν μέλη τοῦ *«ἔθνους τῶν Ἑλλήνων»*, διότι ἤμασταν *«ὅμαιμοι»*, *«ὁμόγλωσσοι»*, καί στεκόμασταν ὅλοι, μέ τήν ἴδια πίστη, μπροστά στό ξόδι τοῦ νεκροῦ Θεανθρώπου.

Τά λόγια τοῦ Ἡρόδοτου – συχνή ἀναφορά ἀπό τήν φιλόλογό μας - σχολιάστηκαν ἀπό τήν παρέα μας μέ πολλές συμπληρωματικές παρατηρήσεις, καθώς κατευθυνόμασταν πρός τόν Ναό τοῦ Ἁγίου Σάββα γιά νά παρακολουθήσουμε τήν μεγάλη περιφορά.

Κόσμος πολύς εἶχε ἤδη καταλάβει τά πεζοδρόμια καί τούς παράδρομους γύρω ἀπό τούς κεντρικούς δρόμους πού ἀκολουθοῦσε ἡ πομπή. Τό πιό ἐντυπωσιακό, ὅμως, ἦταν τό νά βλέπεις παρατεταγμένους, μπροστά ἀπό τά πεζοδρόμια, ἑκατοντάδες Αἰγυπτίων ἀστυνομικῶν, οἱ ὁποῖοι, σέ ἔνδειξη σεβασμοῦ καί τιμῆς πρός τήν Ἑλληνική παροικία, κρατοῦσαν τήν τάξη καί διέκοπταν τήν κυκλοφορία τῶν ὀχημάτων ἀπό ὅπου καί γιά ὅση διάρκεια χρειαζόταν. Ὅταν δέ, ἡ μεγαλειώδης πομπή περνοῦσε ἀπό μπροστά τους, μέ τή σιωπή τους συμμερίζονταν τήν κατάνυξη τῶν πιστῶν.

Στήν διασταύρωση τῶν δύο κεντρικῶν λεωφόρων, ὁ Πατριάρχης σταμάτησε γιά τήν Μεγάλη Δέηση. Εἶχε σχεδόν ὁλοκληρώσει τά λόγια Του, ὅταν, κάπως κοντοστάθηκε... Ὕστερα, μέ γλυκειά φωνή, τόν ἀκούσαμε νά δέεται στά Ἀραβικά, γιά *«ὅλους τούς Αἰγυπτίους, μέ τούς ὁποίους ζοῦμε ἁρμονικά στήν εὐλογημένη καί φιλόξενη χώρα τους»*. Καί τότε, εἴδαμε τή σκηνή πού ἔμελλε νά μᾶς μείνει ἀξέχαστη.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἀστυνομικοί, μετά ἀπό δευτερόλεπτα ἀμηχανίας, ὑπακούοντας, θαρρεῖς, σ' ἕνα μυστικό πρόσταγμα, ἔβγαλαν τά πηλίκιά τους καί στάθηκαν ἀκίνητοι σέ στάση προσοχῆς...

Μόλις πέρασε αὐτή ἡ ἀλησμόνητη στιγμή τῆς ξαφνικῆς συγκίνησης, ἡ πομπή ξεκίνησε πάλι. Μιά ἀπό τίς φίλες, σάν νά σκεφτόταν δυνατά, μονολόγησε: *Ἴσως, ἐκεῖ, στή σιωπή τοῦ Ναοῦ Του, ὁ Ἅγιος Σάββας νά θυμήθηκε καί νά σιγοψιθύρισε, γαληνεμένος, τά λόγια τοῦ Ἰωσήφ πρός τόν Πιλάτο: «Δός μοι τοῦτον τόν ξένον»...*

Μια Σπάνια Μορφή Αγάπης

ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙ, ὅπως καί ἄλλοτε ἔχομε γράψει, εἶναι τό βιβλίο πού περιγράφει τό βίο, τά μαρτύρια καί τούς πνευματικούς ἀγῶνες τῶν ἁγίων καί τῶν ἀσκητῶν, τῆς ἐρήμου. Ἕνας ἀπό τούς συγγραφεῖς συναξαρίων εἶναι καί ὁ Ἰωάννης Μόσχος. Μεταξύ τῶν γεγονότων πού ἀναφέρει στό βιβλίο του, εἶναι καί τό ἑξῆς περιστατικό:

Κάποτε, ἕνας μοναχός, ὁ ἀββᾶς Λέων πῆρε μαζί του ὀκτώ νομίσματα καί βγῆκε στήν ἔρημο, ὅπου βάρβαροι ἐπιδρομεῖς εἶχαν ἀπαγάγει τρεῖς αἰχμαλώτους. Ὅταν ὁ Μοναχός συνάντησε τούς ἀπαγωγεῖς, ἄρχισε νά τούς παρακαλεῖ καί νά τούς λέει: «–Πάρτε ἐμένα αἰχμάλωτο, καθώς καί αὐτά τά νομίσματα καί ἀπολύστε τούς ἀνθρώπους αὐτούς εἶναι ἀδύνατοι καί δέν μποροῦν νά σᾶς ἐξυπηρετήσουν καί γι᾽ αὐτό ἔχετε στό νοῦ σας, νά τούς σκοτώσετε. Ἐγώ εἶμαι ὑγιής καί ἕτοιμος νά δουλέψω γιά σᾶς. Τότε οἱ βάρβαροι πῆραν τόν Μοναχό καί τά ὀκτώ νομίσματα καί ἀπελευθέρωσαν τούς τρεῖς ὁμήρους. Ὁ ἀββᾶς Λέων βάδισε ἕνα διάστημα μαζί τους, ἀλλά τελικά ἀπόκαμε καί ἔπεσε κάτω. Τότε οἱ βάρβαροι τόν ἀποκεφάλισαν. Μέ τό παράδειγμα αὐτό, ὁ Μοναχός Λέων ἐφάρμοσε τό λόγο τοῦ Χριστοῦ πού εἶπε: «Κανείς δέν ἔχει μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπό αὐτή, ἀπό τό νά θυσιάσει τή ζωή του γιά τούς φίλους του» (Εὐαγγέλιο Ἰωάννου, 15,13).

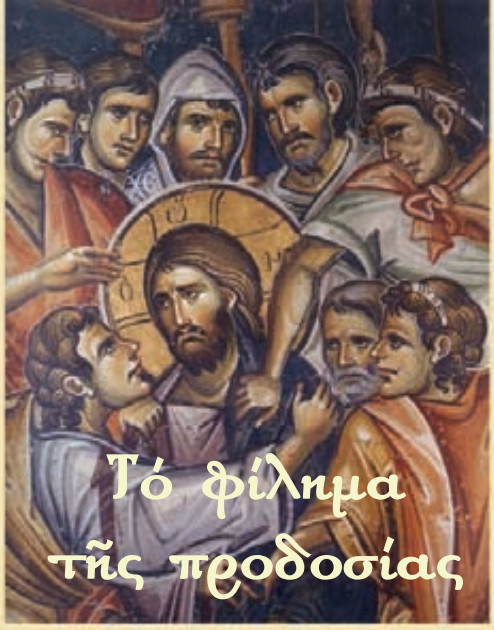
Τό περιστατικό μέ τόν ἀββᾶ Λέοντα σχολιάζει σ᾽ ἕνα βιβλίο του μέ τίτλο «Οἱ ἀετοί» (ἔκδοση τῆς Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας) ἕνας ἀπό τούς πιό μορφωμένους ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Πρόκειται γιά τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀχελώου κ. Εὐθύμιο Στύλιο, διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Στό θεολογικό του σχόλιο ὁ Σεβασμιώτατος διατυπώνει οὐσιαστικές σκέψεις γιά τήν οἰκοδομή τοῦ ἀναγνώστη. Γράφει:

«Τό μέτρο τῆς ἀγάπης εἶναι νά ἀγαπᾶ κανείς τόν ἄλλο, “ὡς ἑαυτόν”. Τό νά ἀγαπᾶ τόν ἄλλον “ὑπέρ ἑαυτόν” εἶναι “μείζων ἀγάπη”. Τήν μείζονα αὐτήν ἀγάπη ἔδειξε πρῶτος ὁ Χριστός πού “πέθανε ὑπέρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν”. Τήν μείζονα αὐτήν ἀγάπη ἔδειξε καί ὁ ἀββᾶς Λέων πού θυσιάστηκε ὑπέρ τῶν τριῶν αἰχμαλώτων». Καί συνεχίζει ὁ Σεβ. κ. Εὐθύμιος: «Πολύ σπάνια ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾶ κάποιον ἄλλο περισσότερο ἀπό τόν ἑαυτόν του. Τό συνηθέστερο εἶναι νά ἀγαπᾶ κανείς τόν ἄλλο λιγότερο ἀπό τόν ἑαυτόν του. Καί μερικές φορές νά ἀγαπᾶ τόν ἄλλο ὅσο καί τόν ἑαυτό του. Τή σπάνια αὐτή ἀγάπη συναντᾶμε στή Μητέρα, στούς ὑπέρ τῆς Πατρίδος ἀγωνιζομένους καί στούς Ἁγίους. Ἡ Μητέρα θυσιάζεται γιά νά ζήσουν τά παιδιά της, ὁ στρατιώτης θυσιάζεται γιά τήν πατρίδα καί οἱ Ἅγιοι θυσιάζονται γιά τούς ἁμαρτωλούς».

Καταλήγει ὁ Σεβασμιώτατος: «Ἡ ἀγάπη αὐτή εἶναι σπάνια ἀλλά καί ἡ πιό μεγαλειώδης. Ἔχει γράψει τίς ὡραιότερες σελίδες τῆς Ἱστορίας. Τή σπάνια αὐτή ἀγάπη ἔδειξαν οἱ ἁγιότερες μορφές τοῦ κόσμου τούτου. Γιά τή σπάνια αὐτή ἀγάπη ἔχουν γραφεῖ καί γράφονται τά πιό ὡραῖα κείμενα καί οἱ πιό ὄμορφοι ὕμνοι».

Γ. Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

Τό φίλημα τῆς προδοσίας

Πόσες φορές δέν σταματήσαμε σκεφτικοί τό διάβασμα καί φανταστήκαμε αὐτή τή φοβερή σκηνή ἕνα μαθητή τοῦ Κυρίου νά προδίδει τόν Διδάσκαλο. Τρία ὁλόκληρα χρόνια, πού εἶδε καί ἄκουσε τόσα θαύματα, δέν στάθηκαν ἀρκετά γιά νά τόν ἀποτρέψουν ἀπό τή χειρότερη πράξη. Πρόδωσε Αὐτόν πού δίδασκε τήν Ἀγάπη, τήν ἀλήθεια, τήν εἰρήνη, τήν ἰσότητα.

Τό φίλημα πού θά ἔπρεπε νά εἶναι ἐκδήλωση ἀγάπης καί ἀφοσίωσης φανέρωσε τήν ὥρα ἐκείνη σημάδι προδοσίας. Ἄν μπορούσαμε νά φανταστοῦμε πόσο θλιμμένο θά ἦταν τό βλέμμα τοῦ Χριστοῦ, ὅταν εἶδε τόν μαθητή του νά Τόν παραδίδει στά χέρια τῶν ἀνόμων κριτῶν του. Θά διερωτήθηκε ἴσως, τί ἀνταπόκριση βρῆκε στήν καρδιά τοῦ Ἰούδα ἡ θεία διδασκαλία Του. Πόσο σκληρός φάνηκε ἀπέναντί Του. Τί μεγάλη ἀχαριστία ἔδειξε ὁ εὐεργετούμενος στόν εὐεργέτη. Εἰκόνα συγκλονιστική, διδακτικότατη καί μαζί προβληματική.

Καί μετά τόν Ἰούδα μέχρι σήμερα, πόσοι δέν προδίδουν τόν Κύριο. Καθημερινά μέ τίς πράξεις τους προδίδουν καί αὐτοί μ' ἕνα φίλημα ὑποκριτικό τόν Χριστό.

Πόσοι θρησκευόμενοι δέν προδίδουν τόν Κύριο χωρίς νά τό καταλάβουν στίς ἐργασίες τους, μέ τήν ὑποκριτική τους διάθεση, μέ τίς αὐστηρές τους κρίσεις γιά τόν συνάνθρωπο, μέ τή συκοφαντική τους στάση. Ἐνῶ λέγονται Χριστιανοί, συμπεριφέρονται μέ τρόπο πού δέν ταιριάζει στούς πραγματικούς καί εἰλικρινεῖς Χριστιανούς, ὀπαδούς τοῦ Ναζωραίου. Εἶναι δοῦλοι τοῦ Κυρίου, ἀλλά μαζί καί δόλιοι. Ντροπιάζουν τήν ἰδιότητά τους ὡς Χριστιανοί καί δίδουν πολλές φορές ἀφορμή νά ἀκουστοῦν ἄδικες κρίσεις ἀπ' αὐτούς πού βρίσκονται μακριά ἀπό τό Χριστό. Ἀντί νά προσελκύουν τήν ἀγάπη τῶν γύρω τους προκαλοῦν τό μῖσος. Ἔρχονται στήν θέση τοῦ Ἰούδα καί ἄς πασχίζουν νά ἀποβάλουν αὐτό τό ὄνομα. Δέν διαφέρουν καθόλου ἀπό τόν προδότη. Ἐμπορεύονται τόν Χριστό καί προβάλλονται σάν στυλοβάτες τῆς πίστεώς του, οἱ πράξεις τους ὅμως μερικές φορές φανερώνουν τό ἀντίθετο.

Ὁ Ἰούδας πρόδωσε τόν Διδάσκαλό του γιά λίγα χρήματα, ἀλλά πόσα δέν δελεάζουν τούς ὑποκριτές καί κακόβουλους κάθε ἐποχῆς καί τούς ὠθοῦν στήν προδοσία τῶν διδαχῶν τοῦ Κυρίου.

Καθένας ἀπό μᾶς ἄς κάνει ὅπως οἱ Μαθητές τοῦ Κυρίου τήν ἐρώτηση στό Χριστό μας: «Μήτι ἐγώ εἰμι Κύριε;». Μήπως ὁ προσεχής προδότης θά εἶναι ἕνας ἀπό μᾶς; Μέ τή συμπεριφορά μας καί τίς πράξεις μας δίνουμε ξεκάθαρα τήν ἀπάντηση. Πόσο ἐπιθυμητό εἶναι πάντοτε ἕνα ὄχι πού θά θέλαμε νά ἀκούσουμε ἀπό τό στόμα τοῦ Χριστοῦ μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΑΣ
Ταξίαρχος ἐ.ἀ.

Μ' ἀκούεις Θεέ; Μ' ἀκούεις;

Ποῦ εἶσαι; Κατέβα χαμηλά... Πάρε με ἀπό τό χέρι...

Δέν ἔμεινε μέρος ἀτρύπητο καί στά δυό μου χέρια... Ἀναγκάζομαι νά ξαναμπήγω τή βελόνα στό ἴδιο μέρος....

Πρόλαβε, Θεέ, τώρα πού, στερημένη ἀναγκαστικά ἀπό τή δόση, πάλεψα μέχρι θανάτου... Τί φρίκη πού ἔχει ὁ θάνατος... Εἶδα τά μάτια του... Τόν εἶδα μόνη κι ἀβοήθητη, πεταμένη στό παγκάκι ἑνός πάρκου, γιά μέρες....

Ἀηδία... Σάν σκέφτομαι τήν πρωτινή ζωή καί τήν κατάντια μου... Καταραμένη ἡ ὥρα πού βρέθηκε μπροστά μου ὁ Ἄλκης....

Πῶς μ' αὐτά, τά ἄλλοτε στιβαρά χέρια, κρατοῦσα στήν ἀγκαλιά τόν μικρό μου ἀδελφό, τόν Δημήτρη μας....

Ἐγώ ὅμως ποτέ δέν γνώρισα ἀγκαλιά τῆς μάνας... οὔτε χάδι.

Μαθήτρια τῆς Γ΄Λυκείου, ζωηρή μά πεντακάθαρη, ἔλαμψε μπροστά μου ὁ ἑλλαδίτης Ἄλκης. Μοῦ φάτσαρε. Μοῦ 'ταξε, τί δέν μοῦ ἔταξε... Τόν πίστεψα καί τόν ἀκολούθησα.

Στήν Ἀθήνα μοῦ ἔδειξε τό ἀληθινό του πρόσωπο. Σέ τεκκέ μέ εἰσήγαγε. Σέ κόσμους ἐξωγήινους, ὀνειρικούς, στήν ἀρχή ἔζησα. Κι ὕστερα σέ κόσμο μαρτυρικό, κόσμο σκλαβιᾶς ἀσήκωτης καί ἀφεύγατης. Μέχρι πού μ' ἔβγαλε στό πεζοδρόμιο.

Φόβος... Πόνος.... Φρίκη... Ἀηδία....

Ὦ τό χωριό μου τό ὄμορφο στήν πλαγιά τοῦ Τροόδους! Τί νά γίνονται οἱ δικοί μου; Ἡ αὐστηρή μου μάνα... ὁ καλοσυνάτος πατέρας μου... Νά γυρίσω πίσω πῶς τό θέλω... Πῶς ὅμως; Θά μέ δεχτοῦν; Ἄχ χωριό μου! Ἄχ νά σέ ξαναβλεπα... Γιάτρεψέ με, Παναγία... Γιάτρισσα. Ὄχι ἄλλη φορά τό φρικιό τῆς βελόνας... Τό σάλεμα τοῦ νοῦ... Τό σύγκορμο μαρτύριο τῆς ἀναζήτησης τῆς δόσης...

ἀκούει κανείς?

Νά πάω; Νά μήν πάω; Πάνω, κάτω. Κάτω, πάνω. Ἄχ, αὐτή ἡ ζυγαριά... σέ στιγμές ἀναλαμπῆς. Βάσανο... Βάσανο. Ναί, θά τοῦ ξεφύγω... Θά ξεγλυστρήσω πρίν μέ ἀναζητήσει ὁ καταραμένος... νά μήν ξαναπῶ τό ὄνομά του...

Θά τολμήσω στήν ἀγάπη τοῦ πατέρα μου.

Ἄν μέ σηκώσουν τά πόδια μου, θά πάω τώρα μάλιστα νά κρυφτῶ στό σπίτι τῆς καλῆς γριούλας Μελπομένης. Αὐτή θά μέ δανείσει. Θά τῆς πῶ νά συνεχίσει τήν προσευχή της ὥστε νά μήν πισωπατήσω. Ὅπως λέμε στήν Κύπρο «νά ρίξω πέτρα πίσω μου».

Νά ᾽μαι γονατιστή ἀπέξω ἀπό τό σπίτι μου στό ὄμορφο χωριό μου - στά ριζά τοῦ Τροόδους... Νά στό περβάζι μας ἔξω τά γεράνια, τό γιασεμί, οἱ ντάλιες...

Νά εἶναι ὄνειρο ἤ παραμύθι; Ἀλήθεια γλύτωσα; Πόδια μου, πάρτε δύναμη νά σταθῶ. Χέρια μου χιλιοτρυπημένα κρατηθεῖτε. Χτυπῆστε τήν πόρτα. Εἶναι ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου.

Θά μέ δεχτοῦν ἄραγε; Νά ἡ μάνα μου... γερασμένη πρόωρα.

– Μάνα, μάνα μου... ἦρθα. Γλύτωσα ἀπό τήν κόλαση.

– Ἐσύ; Μή μέ λές μάνα. Δέν σέ ἀναγνωρίζω. Πρόσβαλες ὅλη τήν οἰκογένειά μας.

– Ἄσε με νά φιλήσω τό χέρι σου...

– Φύγε, φύγε...

– Πατέρα μου...

– Κόρη μου... (Τήν ἀγκαλιάζει... Κλαῖνε καί οἱ δυό).

Καλωσόρισες παιδί μου. Μήν ξεσυνερίζεσαι τή μάνα σου. Εἶναι ἡ πρώτη της ἀντίδραση. Εἶναι ἡ ἀντίδραση μακρόχρονου πόνου... Πόνου καρδιακοῦ. Καλά πού ἔζησε.

– Μαρία, εἶναι τό παιδί μας, τό σπλάχνο σου! Πές το ἀπολωλός... Βρέθηκε, γυρίζει κοντά μας. Σ᾽ ἀγαπῶ Ἑλένη, Ἑλένη μου. Ἔχε θάρρος.

– Ἔλα γυναῖκα μου, νά γίνουμε μιά ἀγκαλιά καί οἱ τρεῖς μας. Νά γιατρέψουμε τίς πληγές τοῦ παιδιοῦ μας. Τό παιδί μας γύρισε.

– Ζῶ ἕνα ὄνειρο ἤ παραμύθι; Μάνα, πατέρα μου, συγχωρέστε με. Βοηθῆστε με...

Θά δεῖτε... Θά δεῖτε...

Θεέ, Θεέ, Θεέ μου, τόσο εἶσαι κοντά μου. Γλύτωσα! Θά μέ συγχωρέσεις; Σέ ἔχω ἀνάγκη ὅσο καί τό ψωμί.

ΚΟΥΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ
ΛΕΜΕΣΟΣ - ΚΥΠΡΟΣ

Γλύτωσα ἀπό τήν κόλαση!

ὁ πλοῦτος τῆς πενίας

Εἶναι μεγάλο λάθος νά ἔχει καταντήσει ἡ Ἐκκλησία παράρτημα τοῦ ὑπουργείου Κοινωνικῆς Πρόνοιας, φιλανθρωπικό σωματεῖο. Σέ τοῦτο συντείνουν καί οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων τό ἔργο διαφημίζεται εὔκολα σέ πόσες μερίδες φαγητό μοιράζουν καθημερινῶς στούς φτωχούς. Δέν τηρεῖται ἡ εὐαγγελική μυστικότητα τῆς φιλανθρωπίας. Δέν λέμε ὅτι στά ἔργα τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι καί ἡ φιλανθρωπία, τήν ὁποία καί ἄλλοι μποροῦν νά προσφέρουν, ἀλλά ἡ Ἐκκλησία δίνει αὐτό, πού κανείς ἄλλος δέν μπορεῖ νά δώσει: βαθύ νόημα ζωῆς, ἀφοβία θανάτου, ὑπομονή στίς θλίψεις, λύτρωση καί σωτηρία.

Μερικοί ἀναγνωρίζουν μόνο τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλπίζω, ὄχι ρασοφόροι. Δέν λέω ὅτι δέν ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη σήμερα, ἀλλά ὁ κόσμος δέν παύει νά διψᾶ γιά ἀλήθεια καί παραμυθία. Ἀφέθηκε ἡ ἁγία τράπεζα καί δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στά συσσίτια. Ἡ ἀξία μίας Μητροπόλεως μετριέται μέ τό πόσα πιάτα δίνει καθημερινά.

Κάποιοι, θεωροῦν μοναδικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας αὐτό. Ἄλλοι πάλι λέγουν ὅτι θά πρέπει νά τό διακόψει, γιά νά ἐπαναστατήσουν οἱ φτωχοί κατά τοῦ κράτους.

Τήν κρίσιμη αὐτή ὥρα ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας ἀνοίγουν διάλογο μέ τήν Ἀριστερά. Δέν θά πρέπει νά φοβᾶται κανείς τόν διάλογο. Θά πρέπει ὅμως, νομίζουμε, νά ὑπάρχει σεβασμός, ἐκτίμηση καί σύνεση. Δέν μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νά ἐξομοιώνεται μέ ἕνα κόμμα. Δέν μπορεῖ ἕνα κόμμα, μέ γνωστή ἱστορία νά κάνει μαθήματα στήν Ἐκκλησία, νά τῆς λέει τί πρέπει καί τί δέν πρέπει νά κάνει. Δέν μπορεῖ λευκανθέντες ἱεράρχες νά ὑπακοῦν νεαρούς ἀριστερούς. Αὔριο νά γίνει συνέδριο καί μέ τή Δεξιά.

Αἰσθανόμεθα μειονεκτικά ἀπέναντι στούς θεωρούμενους καί λεγόμενους προοδευτικούς; Ἐξισώνουμε τήν ὕλη μέ τό πνεῦμα; Λησμονᾶμε τήν ἱστορία; Πάσχουμε νά λεγόμαστε προοδευτικοί; Συνεργαζόμαστε μέ ἐκείνους πού ἐργάζονται συστηματικά στήν ἀποχριστιανοποίηση τῆς Πατρίδος μας; Νά χωρισθεῖ βίαια καί ἄμεσα τό κράτος ἀπό τήν Ἐκκλησία; Νά γίνει καθαρά θρησκειολογικό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στά

σχολεῖα; Νά μισθοδοτοῦνται οἱ κληρικοί μας ἀπό φόρους τῶν πιστῶν; Συνεργασία μετά ἐκκλησιομάχων ἔχει νόημα;

Δέν γνωρίζω πόσο ἱκανοποιημένοι καί εὐχαριστημένοι εἶναι οἱ καθηγητές θεολόγοι, πού διοργάνωσαν τό συνέδριο. Πολλοί πάντως, διερωτήθηκαν καί ἀντέδρασαν. Δέν ἦταν καιρός γιά κάτι τέτοιο. Ἄς ἐνισχύσουμε τόν ταλαιπωρημένο λαό. Μπορεῖ νά ἐκφράσαμε ἕνα διαφορετικό λογισμό γιά τήν ἐκκλησιαστική φιλανθρωπία, ἀλλά αὐτό δέν σημαίνει καθόλου ὅτι δέν πρέπει νά συνεχισθεῖ. Ὁ δέ διάλογος χριστιανισμοῦ καί Ἀριστερᾶς δέν γνωρίζουμε, ἄν ἦταν ἀπαραίτητος τώρα. Μπορεῖ ὁ καθένας νά ψηφίζει ὅ,τι θέλει, ἀλλά δέν ἐπιτρέπεται νά τό ὡραιοποιεῖ καί νά τό βαφτίζει ὅ,τι θέλει.

Ἔχουμε, ξαναπεῖ, πώς ἡ παροῦσα σοβαρή κρίση ἦταν μιά σημαντική εὐκαιρία νά πλησιάσει πιό πολύ τόν λαό ἡ Ἐκκλησία μας. Ὄχι μόνο μέ ἕνα ξαναζεσταμένο πιάτο φαΐ καί δύο εὐρώ ἀπό τό φιλόπτωχο ταμεῖο, ἀλλά μέ ἕνα χάδι, ἕνα χαμόγελο, ἕνα λόγο παραμυθίας κι ἐλπίδος. Λόγο γιά τόν πλοῦτο τῆς πενίας, τή χάρη τῆς ἐγκράτειας, τή δύναμη τῆς δοκιμασίας καί τῆς διέξοδης θλίψης. Λόγο γιά ἕνα Θεό παιδαγωγό καί ὄχι τιμωρό, πατέρα καί ἰατρό καί ὄχι ἐκδικητή. Γιά Χριστιανό λιτό, ἁπλό, σεμνό, μέ ἐμπιστοσύνη καί ἐλπίδα. Ὁ πλοῦτος τῆς πενίας εἶναι ἕνα ἐντελῶς ἄγνωστο κεφάλαιο σέ πολλούς».

ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΜΩΥΣΗΣ

ΑΓΑΠΗ: «Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ»

Ἂν ὡς λέμε στή θεολογική γλώσσα ἡ βαθιά οἰκονομική κρίση εἶναι «θεία παραχώρηση», ἂς ἐλπίσουμε πώς θά βάλει στή θέση του καί τόν κυμβαλισμό «τῆς μίμησης τῶν τύπων ἐκφράσεως τοῦ Βυζαντινοῦ παρελθόντος» (Περγάμου Ἰωάννης). Τό κομποσκοίνι θά ξαναβρεῖ τήν ἀσκητική θέση του, δέν θά μοστράρει σάν κοινό βραχιόλι σέ κάθε χέρι, καί τό ξεκούκισμά του συνοδεία τῆς προσευχῆς «τῆς καρδίας τοῦ Ἰησοῦ», δέν θά καλλιεργεῖ τήν ψευδαίσθηση ὅτι αὐτό ἀνοίγει διάπλατα τίς πύλες τοῦ Παραδείσου!

Ἂν, βέβαια, ὁ ἀγαπητικός συναγερμός πού ἔχει προκληθεῖ ἤδη σέ ὅλες τίς Μητροπόλεις, καί ἡ ἐκπληκτική ἀνταπόκριση τῆς ὀρθόδοξης λαϊκῆς ψυχῆς ἐξελιχθεῖ, ὅπως ὀφείλει νά εὔχεται καί νά συντελεῖ καθείς, σέ ἀληθινή ἐπανάσταση ἀγάπης. Γιατί ἔτσι θά ἔχουμε ξαναβρεῖ καί γυρίσει στό οὐσιαστικό κέντρο καί ὅλο τῆς Ἐκκλησίας, τήν Ἀγάπη, «τή Βασίλισσα τῶν ἀρετῶν», ὡς τήν ὀνομάζει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, κορυφαῖος μέ τόν πρωτοπόρο Μέγα Βασίλειο στή δυναμική τῆς χρυσῆς ἁλυσίδας, ἀγάπη - φιλανθρωπία - κοινωνική παρουσία.

Καί σέ παρέκβαση προσθέτω, τότε δέ θά ὀμφαλοσκοποῦμε, καί θά βγάζουμε μή ὀρθόδοξη τή λέξη «ροή»: «Ἡ ροή τῆς ἀγάπης νά μή μᾶς ἀφήσει, ὄχι ἡ ἡσυχία μας» (Γερόντισσα Γαβριηλία) οὔτε λάθος τή συνακόλουθη τοῦ βιογράφου της: «Χριστιανός εἶναι ὅποιος νοιάζεται γιά τούς ἄλλους». Γιατί στά αὐτιά μας θά ἠχεῖ διαπρύσια ὁ λόγος Ἁγίου Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καί Μάρτυρα: «Οἱ μετά λόγου βιώσαντες χριστιανοί εἰσί κἄν ἄθεοι ἐνομίσθησαν», καί ἡ συνείδηση θά μᾶς ὁδηγεῖ νά ἀντικαθιστοῦμε τή λέξη «ροή» μέ τή λέξη «δυναμική», καί νά ἀναρωτιόμαστε μήπως ἡ ζωή μας σχετίζεται μέ τή συκιά πού ξέρανε ὁ Κύριος!

Ὑπό αὐτό τό πρίσμα, λοιπόν, ὡς ἄκαρπος δυστυχῶς σάν τήν ξεραμένη ἀπό τόν Κύριο συκιά, ἀντιγράφω καί μεταφέρω τά ἀκόλουθα ἐνδιαφέροντα γιά ὅλους:

1. «Ἂς ἔρθουμε... στήν ἐλεημοσύνη, **τή βασίλισσα τῶν ἀρετῶν,** πού ἀνεβάζει ἀμέσως τούς ἀνθρώπους ὡς τίς πύλες τοῦ οὐρανοῦ, καί γίνεται ἡ ἄριστη συνήγορος αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι μεγάλη ἀρετή ἡ ἐλεημοσύνη... Σοῦ δίνει μεγάλα φτερά, φτερά πού σέ κάνουν νά διασχίζεις τόν ἀέρα, ν' ἀφήνεις πίσω σου τή σελήνη καί τόν ἥλιο μέ τίς λαμπρές ἀκτίνες του, καί νά φτάνεις στίς ἀψίδες τ' οὐρανοῦ. Καί οὔτε ἐκεῖ νά σταματᾶς, ἀλλά νά προσπερνᾶς τό χορό τῶν ἀγγέλων καί τό πλῆθος τῶν οὐρανίων δυνάμεων, καί νά στέκεις πλάι στό θρόνο τοῦ θείου Βασιλιᾶ» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, 3η ὁμιλία γιά τή Μετάνοια).

2. «Καλόν ἡ παρθενία καί ὑπέρ τήν φύσιν τό κατόρθωμα. Ἀλλά, τό καλόν τοῦτο καί μέγα καί ὑπέρ τήν φύσιν, ἄν μή φιλανθρωπίαν ἔχει συνεζευγμένην, οὐδέ ἐπιβαίνειν τῶν τοῦ νυμφῶνος προθύρων δυνήσεται». - «Καλή καί ὑπερφυσική ἡ ἀρετή τῆς ἀσκητικῆς παρθενίας. Ἀλλά, ἄν δέν ἔχει συ-

ζευχθεῖ τήν ἐλεημοσύνη, οὔτε στόν αὐλόγυρο τῆς χαρᾶς τοῦ αἰωνίου γάμου τοῦ Χριστοῦ, δέ θά μπορέσει νά περάσει. «Καί μάλα εἰκότως» - καί πολύ φυσικά. Γιατί· «Ὁ μέν παρθενεύων καί νηστεύων ἑαυτῷ χρήσιμος - κἄνει κάτι καλό γιά τόν ἑαυτό του - ὁ δέ ἐλεῶν κοινός ἐστί τῶν ναυαγούντων λιμήν» - ἐνῶ αὐτός πού ἐλεεῖ γίνεται λιμάνι τῶν ναυαγῶν τῆς ζωῆς. Καί ἐπισημαίνει: «Τῶν δέ κατορθωμάτων - καί ἀπό τίς ἀρετές - ἐκεῖνα μάλιστα εὐδοκιμεῖν εἴωθεν - ἐκεῖνες θεωρούμενες ἀνώτερες - ἅπερ ἄν πρός τό συμφέρον τοῖς ἑτέροις γίνεται» - πού στοχεύουν στή βοήθεια τῶν ἄλλων»! Γι' αὐτό: «Ἔχεις ὀβολόν, ἀγόρασον τόν οὐρανόν! Οὐχ ὅτι εὔωνος - ὄχι γιατί εἶναι φτηνός - ὁ οὐρανός, ἀλλ' ὅτι φιλάνθρωπος ὁ Κύριος». Ἡ οὐσία στό, «ἀλλ' ὅτι φιλάνθρωπος ὁ Κύριος»! (Ὁ ἴδιος, ὁμιλία στήν «Παραβολή τῶν Δέκα Παρθένων»).

Καί σέ ἐπίμετρο προσθέτω. Ὁ ἐκ Συρίας κορυφαῖος Ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας Ἅγιος Ρωμανός ὁ Μελωδός στό Κοντάκιο στήν «Παραβολή τῶν Δέκα Παρθένων»* ἐπαναλαμβάνει ἐπί λέξει τή διδαχή τοῦ ἐπίσης ἐκ Συρίας Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου γιά τή βασίλισσα τῶν ἀρετῶν, τήν Ἀγάπη.

3. «Γνωρίζω πολλούς πού νηστεύουν, προσεύχονται, στενάζουν, ὀδύρονται γιά τίς ἁμαρτίες τους, ἐπιδείχνουν ὅλη αὐτή τήν ἀνέξοδη εὐσέβεια - **«πᾶσαν τήν ἀδάπανον εὐλάβειαν ἐνδεικνυμένους»** - ἀλλά δέ δίνουν δεκάρα γιά τούς φτωχούς καί πονεμένους. Σέ τί, μπορεῖ νά τούς ὠφελήσει ὅλη αὐτή ἡ ἀρετή. Τέτοιοι εὐσεβεῖς δέ γίνονται δεκτοί στή Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Γι' αὐτούς λέει ὁ Χριστός: «Εἶναι πιό εὔκολο νά περάσει καμήλα ἀπό βελονότρυπα, παρά νά μπεῖ πλούσιος στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Μ. Βασίλειος ὁμιλία «Πρός πλουτοῦντας»).

Τέλος ἀπορεῖ κανείς, πῶς μπορεῖ νά παραμερίζονται οἱ ξεκάθαρες προϋποθέσεις πού θέτει ὁ Χριστός γιά τήν εἴσοδο στήν αἰώνια Βασιλεία ἤ Κοινωνία τῆς Ἀγάπης του - «Παραβολή Μελλούσης Κρίσεως» - καί τόσα ἄλλα! Ὅπως καί ἡ θαυμάσια ταξινόμηση: «Νυνί δέ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τά τρία ταῦτα. Μείζων δέ τούτων ἡ Ἀγάπη», πού κάνει «ὁ Πρῶτος μετά τόν Ἕνα». Πῶς μπορεῖ νά μήν καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ παραμερισμός, τό πέρασμα σέ δεύτερο πλάνο τῆς χρυσῆς ἁλυσίδας, ἀγάπη - φιλανθρωπία, - κοινωνική παρουσία, προκάλεσε τή γνωστή καταγγελία: «Ἡ θρησκεία εἶναι τό ὄπιο τοῦ λαοῦ», καί πιό πολύ τήν ἄλλη: «Ὁ λόγος τῶν ἀνθρώπων πού κάθισαν μέ ὅλη τους τήν ἄνεση πάνω στό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ δέν μπορεῖ νά ἔχει πιά καμιάν ἀπήχηση»!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΤΤΑΔΑΚΗΣ

** Ἀθ. Κοτταδάκης. «Στό Χριστό μέ Ρωμανό τό Μελωδό», «Ἀναφορά στή ζωή τοῦ Χριστοῦ ἀπό Κοντάκια σέ Νεοελληνικό Λόγο», ὑπό ἔκδοση ἀπό Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀντωνίου Σπετσῶν.*

Ζήλεια

Λέει ὁ μῦθος: Σέ ἕνα χωριό μιᾶς μακρυνῆς Χώρας, δύο γείτονες, ὁ ἕνας ζήλευε τόν ἄλλο, μέ ἀποτέλεσμα οἱ σχέσεις τους νά μήν εἶναι καλές. Τό ἔμαθε ὁ βασιλιάς τῆς χώρας ἐκείνης καί γιά νά ἀποκαταστήσει τίς σχέσεις τους τούς κάλεσε στό παλάτι. Εἶπε λοιπόν στόν ἕνα ἀπό αὐτούς νά τοῦ ζητήσει ὅ,τι θέλει καί θά τοῦ τό δώσει, μέ τήν προϋπόθεση ὅμως ὅτι θά δώσει τά διπλάσια στόν ἄλλον. Χάρηκε ὁ ἄνθρωπος. Ἦταν φτωχός. Τί νά πρωτοζητήσει. Χρήματα, χωράφια ἤ σπίτια; Νά ἡ μεγάλη εὐκαιρία! Ὅμως ὁ ἄλλος ὁ γείτονάς του, νά ἀποκτήσει τά διπλάσια ἀγαθά ἀπό αὐτόν; Καί τότε φούντωσε μέσα του τό μεγάλο πάθος του, ἡ ζήλεια καί τόν ὁδήγησε σέ ἀπάντηση ἐγκληματική, ἀκατανόητη, νά χάσει τήν εὐκαιρία τῆς ζωῆς του. «Βασιλιά μου νά μοῦ βγάλεις τό ἕνα μάτι».

Ζήλεια. Εἶναι μεγάλη ἁμαρτία, ἀποτέλεσμα μεγάλης κακίας. Συνιστῶσα πολλῶν ἐπί μέρους ἁμαρτιῶν. Φθόνου, ἀπονιᾶς, μίσους, σκληροκαρδίας, ἀνοησίας. **Εἶναι ὅμως καί μιά ἰδιότυπη ἁμαρτωλή κατάσταση.** Γιατί; Οἱ ἄνθρωποι τιμωροῦν μέ τόν τρόπο τους κάθε ἁμαρτία τῶν ἄλλων. Ἀρκετές φορές ἡ τιμωρία ἐπέρχεται ἀπό τά ἁρμόδια πρός τοῦτο κρατικά ὄργανα, ἀστυνομία καί δικαστήρια. Καί βεβαίως, ἄν δέν ὑπάρξει μετάνοια, θά τιμωρηθοῦν ἀπό τόν δικαιοκρίτη Θεό. Ὅμως στήν περίπτωση τῆς ζήλειας **ὁ ζηλιάρης τιμωρεῖται διαρκῶς καί ἀκατάπαυστα, ἀπό τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του.** Δέν μπορεῖ νά ἡσυχάσει, δέν ἔχει ὕπνο, κουράζεται ψυχικά ἀσχολούμενος μέ τούς ἄλλους, παρακολουθεῖ τήν ζωή τους καί ταράσσεται μέ τίς ἐπιτυχίες τους, γιά τά ἀγαθά τους. Κανείς ἄλλος ἁμαρτωλός δέν τιμωρεῖ τόν ἑαυτό του. Βεβαίως γιά ὅλα τά ἁμαρτήματα μᾶς ἐλέγχει ἡ θεόσδοτη συνείδησή μας, ἀλλά εἶναι φορές πού τήν πνίγουμε - κακῶς - καί ἔτσι νομίζουμε - τρομάρα μας - ὅτι ἀποφεύγουμε τόν ἔλεγχο καί προσωρινά ἡσυχάζουμε. Ὅμως ἡ ζήλεια παιδεύει τό ζηλιάρη ἀσταμάτητα. Κάθε στιγμή κάνει τήν ζωή του ὁ ἴδιος κόλαση. Ἡ ζήλεια σπρώχνει τό ζηλιάρη καί σέ ἄλλες ἁμαρτίες. στήν ἄδικη κατάκριση, στήν συκοφαντία, συνεργεῖ σέ πράξεις ἄδικες, νομίζοντας ὅτι ἔτσι θά βλάψει τόν ἄλλον. Δυστυχής, πολύ δυστυχής. Καί ὅμως ὑπάρχει λύση νά μήν ἁμαρτάνει καί νά ἠρεμήσει. Τήν ἔχω ἀκούσει στά νεανικά μου χρόνια ἀπό μιά ἁπλοϊκή καί χωρίς γραμματικές γνώσεις, ἀλλά εὐσεβή κυρία: «Τόν ἄλλον νά μήν τόν ζηλεύεις, νά προσπαθεῖς νά τοῦ μοιάσεις καί νά τόν ξεπεράσεις».

Ἡ ζήλεια εἶναι ὀλέθριο πάθος. Ὁ ζηλιάρης βασανίζει τόν ἑαυτό του. Ἡ χαρά, ἡ γαλήνη, ἡ εὐτυχία, εἶναι ἄγνωστες γιά αὐτόν. Ἡ ζήλεια ἀνάβει βλαπτικές πυρκαγιές πού κατακαῖνε ὅ,τι καλό καί πρῶτα ἀπ' ὅλα τόν ἑαυτόν μας. Ἄν δέν ἐντοπισθεῖ ἔγκαιρα καταστρέφει τά πάντα. Καί τήν ζωή μας καί τήν ψυχή μας. Ὅμως στήν πρώτη σπίθα ἄς καλοῦμε τόν Πυροσβέστη. Τά ὕδατα καί τήν δροσιά τοῦ Πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος τῆς χάριτος καί τῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ δέν ζηλεύει. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διασαλπίζει «ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ» (Α΄ Κορ. 15, 4), **ἡ ἀγάπη δέν ζηλοφθονεῖ.**

Θ.Ι.Δ.

ναί, ἦταν βασιλιάς!

Ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαος. Πολύ ἱκανός στρατηγός, πολλά πρόσφερε στήν πατρίδα του σέ πολεμικούς ἀγῶνες. Ἀλλά καί σέ εἰρηνικούς καιρούς διακρινόταν ἰδιαιτέρως. Τόν κοσμοῦσαν πολλές ἀρετές. Ὑπῆρξε σώφρων ἡγέτης, μέ συμπεριφορά ἁπλοϊκοῦ πολίτη, γεμάτος ἀπό ἀγάπη, φιλανθρωπία καί βοήθεια σέ ὅσους τόν εἶχαν ἀνάγκη. Θεωροῦσε ὑποχρέωση τοῦ ἄρχοντα νά ἐνδιαφέρεται γιά τό καλό τοῦ λαοῦ του καί τῆς πατρίδας του. Διακριτικά του γνωρίσματα ἡ φιλοπατρία, ἡ τιμιότητα, ἡ ἰσοτιμία. Βασική του φροντίδα ἡ ἀνακούφισι τῶν πτωχῶν καί ὅσων γενικά εἶχαν ἀνάγκη. «Οὐκ ἀφίστατο κινδύνων» καί «οὐκ ἐφείδετο χρημάτων», γιά τήν ὠφέλεια τῶν ἄλλων. Ἦταν δίκαιος καί ἀμερόληπτος. Τιμοῦσε καί ἐπαινοῦσε καθένα πού τοῦ ἄξιζε γιά τά καλά του ἔργα. Καυτηρίαζε ὅμως τούς ἀνθρώπους γιά τίς κακές τους ἐνέργειες. Δέν ἀρκεῖτο ὅμως νά εἶναι ὁ ἴδιος σωστός ἄνθρωπος καί ἐπιτυχημένος βασιλιάς. Ἐπεδίωκε νά δημιουργήσει καί μεταξύ τῶν ὑπηκόων του σχέσεις ἀλληλεγγύης, ὁμόνοιας, φιλίας, ἀλληλοβοηθείας. *«Ὠφελήσειν τήν πατρίδα· ἔργον βασιλέως ἀγαθοῦ τό ποιεῖν ὡς πλεῖστα ἀγαθά τούς ἀρχομένους»,* γράφει ἀναφερόμενος σέ αὐτόν ὁ ἱστορικός Ξενοφών. Θεωρεῖται καί παιδαγωγός, ἀφοῦ ἡ συμπεριφορά του ἦταν ὑπόδειγμα γιά τούς ἄλλους. Ἐδίδασκε μέ τό παράδειγμά του. Πιστός τηρητής τῆς ἀρετῆς καί τῶν νόμων. Γιατί; *«Τίς γάρ ἠθέλησεν ἄν ἀπειθεῖν, ὁρῶν τόν βασιλέα πειθόμενον;»,* δηλαδή, ποιός θά ἤθελε νά μήν ὑπακούει στούς νόμους καί τήν ἀρετή, ὅταν ἔβλεπε τόν βασιλιά νά ὑπακούει;

Μακάρι διαχρονικά καί οἱ ἄρχοντες γενικῶς τῆς Πατρίδας μας νά διαπνέονται ἀπό αὐτές τίς ἀρχές τοῦ σώφρονος Ἀγησιλάου, ἄρχοντα μάλιστα πού ἔζησε στήν προχριστιανική ἐποχή, πού οἱ ἄνθρωποι δέν εἶχαν τήν εὐλογία τῆς διδασκαλίας καί τῆς χάρης τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλά καί ἐμεῖς μήν τά περιμένουμε ὅλα ἀπό τούς ἡγήτορές μας. Ὁ καθένας ἀπό ἐμᾶς εἶναι βασιλιάς. Βασιλιάς τοῦ ἑαυτοῦ του, καθ' ὅσον ἔχουμε πλασθεῖ «κατ' εἰκόνα» τοῦ Παμβασιλέως Θεοῦ, μέ τήν δυνατότητα τοῦ «καθ' ὁμοίωσιν». Ἔχουμε βασιλική ρίζα. Βασιλιάς καί Πατέρας μας ὁ Θεός. Μέ δύναμη καί φρονιμάδα νά κυβερνᾶμε τόν ἑαυτό μας, νά τόν ὁδηγοῦμε στήν ἀρετή καί νά ὑποτάσσουμε τά πάθη μας κάτω ἀπό τήν δύναμη πού μᾶς χαρίζει ὁ Θεός. Καί μήν ξεχνᾶμε ὅτι ἕνας ἄλλος μεγάλος πρόγονός μας, ὁ φιλόσοφος Σωκράτης, ὁ πρό Χριστοῦ Χριστιανός, εἶχε πεῖ: «Τό νικᾶν αὐτόν ἑαυτόν, πασῶν νικῶν πρώτη τε καί ἀρίστη» καί διεσώθη μέχρι ἐμᾶς διά γραφίδος τοῦ Πλάτωνος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Στήν ὀρθόδοξη πίστη μας, ἄν καί ἔχουν γραφεῖ καί ἄλλες, ἔχουμε ἐν χρήσει τρεῖς θεῖες λειτουργίες, οἱ ὁποῖες φέρουν τό ὄνομα τοῦ Ἁγίου πού τίς συνέγραψε, καθώς καί τήν Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων.

α) Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ ὁποία τελεῖται ὅλες τίς καθημερινές, τίς Κυριακές καί τίς ἑορτές τοῦ ἔτους, πλήν τῶν 12 ἡμερῶν πού θά ἀναφέρουμε στή συνέχεια.

β) Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, μέ δομή ἴδια μέ αὐτήν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (διαφέρουν τά συστατικά λόγια, κάποιες εὐχές, ἀντί τοῦ «Ἄξιον ἐστί» ψάλλουμε τό «Ἐπί σοί χαίρει Κεχαριτωμένη» καί ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχή), μόνο πού οἱ εὐχές εἶναι μακροσκελέστερες ἀπό αὐτήν τοῦ Χρυσοστόμου καί γενικότερα διακρίνεται γιά τήν μεγαλοπρέπειά της. Τελεῖται 10 φορές τόν χρόνο: Τίς 5 Κυριακές τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τό πρωί τῆς Μεγάλης Πέμπτης καί τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τίς παραμονές τῶν Χριστουγέννων καί τῶν Θεοφανείων καί τήν ἡμέρα μνήμης τοῦ συγγραφέα της Μεγάλου Βασιλείου (1η Ἰανουαρίου).

γ) Τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, ἡ ὁποία εἴθισται νά τελεῖται δίς τοῦ ἔτους, κατά τήν ἡμέρα μνήμης τοῦ συγγραφέως της (23 Ὀκτωβρίου) καί μιά Κυριακή μετά τά Χριστούγεννα. Τελεῖται στόν σολέα (τόν χῶρο μεταξύ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καί τοῦ κυρίως Ναοῦ), μέ τόν λειτουργό νά βλέπει πρός δυσμάς (πρός τόν λαό). Ὁ λειτουργός φέρει λευκά ἄμφια (καί οἱ συλλειτουργοί του), ἐνῶ ἐάν ἱερουργεῖ Ἀρχιερέας, αὐτός δέν φέρει Σάκκο, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ φελώνιο, πολυσταύριο (καί φυσικά ὠμοφόριο). Τό χαρακτηριστικό αὐτῆς τῆς Θείας Λειτουργίας εἶναι ὅτι τά Ἅγια μετά τόν Καθαγιασμό δέν «συστέλλονται», ὅπως συμβαίνει στίς ἄλλες δύο λειτουργίες, καί οἱ πιστοί κοινωνοῦν ὅπως καί οἱ ἱερεῖς, χωριστά τόν Ἄρτο (Σῶμα Χριστοῦ) καί χωριστά τόν Οἶνον (Αἷμα Χριστοῦ). Αὐτό σέ πολυπληθεῖς ἐνορίες ἔχει πρακτικές δυσκολίες, ἀπαιτεῖ δύο ἱερεῖς, ὥστε ὁ ἕνας νά μεταδίδει τόν Ἅγιο Ἄρτο καί ὁ ἄλλος τόν Ἅγιον Οἶνον, καί ἐάν ἡ προσέλευση τῶν πιστῶν εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη, πολλαπλάσιοι τῶν δύο Ἱερέων. Ἡ Ἀποστολική Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ὅλων, καί πάνω σ' αὐτήν βασίστηκαν οἱ ἑπόμενες.

Οἱ τρεῖς αὐτές Θεῖες Λειτουργίες (σέ ἀντίθεση μέ τήν «Προηγιασμένη» ὅπως ἁπλά τήν ἀποκαλεῖ ὁ λαός μας, καί τήν ὁποία θά ἐξετάσουμε στήν συνέχεια), ἔχουν Πασχάλιο καί Ἀναστάσιμο χαρακτήρα. Ἀποτελοῦν χαρμόσυνο, πανηγυρικό καί ἐπινίκιο Μυστήριο. Ἡ περίοδος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πλήν τῶν Σαββάτων καί τῶν Κυριακῶν (ὁπότε τελεῖται κανονικά ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου καί τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἀντίστοιχα) ἀποτελεῖ περίοδο «πένθιμη», ἀφοῦ μέ τό τέλος της, θά κληθοῦμε νά ζήσουμε τό Ἄχραντο Πάθος καί τήν Σταύρωση τοῦ Κυρίου. Εἶναι περίοδος νηστείας, προετοιμασίας, προσευχῆς, περισυλλογῆς καί μετανοίας. Γι' αὐτό οἱ ἐκκλησιαστικοί κανόνες ἀπαγορεύουν ρητά τήν τέλεση Θείας Λειτουργίας τίς καθημερινές τῆς Σαρακοστῆς, διότι ὁ «χαρμόσυνος» χαρακτήρας τῆς Θείας Λειτουργίας, δέν συνάδει μέ τό πένθιμον τῆς περιόδου.

Οἱ πιστοί, ὅμως, σέ ἀντίθεση μέ τόν σύγχρονο ἄνθρωπο, ἤθελαν νά «κοινωνοῦν» πιό συχνά. Δέν ἠδύναντο νά περιμένουν ἀπό τήν Κυριακή ἕως τό ἑπόμενο Σάββατο γιά νά «μεταλάβουν» τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Δέν φρόντιζαν μόνο γιά τήν ὑλική τροφή τοῦ σώματος, ὅπως κάνει ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας. Ἐπιθυμοῦσαν καί λαχταροῦσαν τήν κατεξοχήν πνευματική τροφή, τήν Θεία Εὐχαριστία. Καί ὅταν κοινωνοῦσαν πλημμύριζε ἡ ὕπαρξή τους αἰωνιότητα καί χαρά, δηλαδή Χριστό. Ὁπότε ἡ Ἐκκλησία, γιά νά μήν στερήσει τήν πνευματική τροφή ἀπό τά Μέλη της, αὐτό τό Πανάγιον Σῶμα καί Πα-

νακήρατον Αἷμα τοῦ Κυρίου μας, «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωήν αἰώνιον», ὅρισε τήν μετάληψη ἀπό Προηγιασμένα Ἅγια.

Λέγοντας «Προηγιασμένα», ὅπως τό λέει καί ἡ λέξη, ἐννοοῦμε τόν ἄρτο καί τόν οἶνο, τά ὁποῖα ἔχουν καθαγιαστεῖ προηγουμένως, σέ προηγούμενη δηλαδή Θεία Λειτουργία. Συγκεκριμένα τίς Κυριακές (ἤ καί τά Σάββατα) τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, οἱ ἱερεῖς δέν ἐξάγουν ὅπως συνήθως «ἕναν ἀμνό», τό «κυβοειδές» τεμάχιο ἄρτου πού τοποθετεῖται στό κέντρο τοῦ Δισκαρίου, καί πού μετά τόν Καθαγιασμό θά γίνει τό Σῶμα τοῦ Κυρίου. Ἄν πρόκειται νά τελεστοῦν δύο Προηγιασμένες μέσα στήν ἐρχόμενη ἑβδομάδα (Τετάρτη καί Παρασκευή), ὁ Ἱερέας ἐξάγει ἀπό τό πρόσφορο (ἤ καί ἀπό ἄλλα «ὑψωμένα» πρόσφορα) μέ τήν Ἁγία Λόγχη, δύο ἐπιπλέον Ἀμνούς, τούς τοποθετεῖ στό Ἅγιο Δισκάριο, μαζί μέ αὐτόν πού θά χρησιμοποιηθεῖ στήν «τρέχουσα» Θεία Λειτουργία, μαζί μέ τήν μερίδα τῆς Θεοτόκου, τίς μερίδες τῶν ἐννέα Ταγμάτων καί τήν μερίδα τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου. Τούς δύο ἐπιπλέον ἀμνούς ὁ ἱερέας μετά τόν καθαγιασμό, θά τούς «ἐμβαπτίσει» στό Τίμιο Αἷμα τοῦ Κυρίου μας πού βρίσκεται στό Ἅγιο Ποτήριο, καί στή συνέχεια θά τούς τοποθετήσει (θά τούς φυλάξει) στό μικρό Ἀρτοφόριο (μεταλλικό συνήθως κουτί, πού παραμένει πάνω στήν Ἁγία Τράπεζα, αὐτήν τήν περίοδο), μέχρι τήν μέρα καί ὥρα πού θά τελεστεῖ ἡ Προηγιασμένη.

Ἀρχικά οἱ μοναχοί καί οἱ πιστοί, ἁπλῶς κοινωνοῦσαν τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, χωρίς νά προηγηθεῖ κάποια Ἀκολουθία. Ἐπειδή ὅμως τήν ἐποχή ἐκείνη Νηστεία σήμαινε ἀποχή τροφῆς μέχρι τήν δύση τοῦ ἡλίου, λογικό ἦταν ὁ πιστός νά «κατακλείει» τήν Νηστεία, μεταλαμβάνοντας μετά τόν Ἑσπερινό. Αὐτή τήν πρακτική ἀκολουθεῖ μέχρι σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας.

Τήν Τετάρτη, ἡ Προηγιασμένη τελεῖται κανονικά «Ἑσπερινή». Ὅμως τίς Παρασκευές τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τό ἀπόγευμα, τελεῖται ἡ ἀκολουθία τῶν «Χαιρετισμῶν» στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ὁπότε ἡ Προηγιασμένη τελεῖται τό πρωΐ τῆς Παρασκευῆς.

Μέ τόν Ἑσπερινό συμπλέκονται τροπάρια κατανυκτικά, οἱ ἱερεῖς φέρουν πένθιμα ἄμφια, ἡ Ἁγία Τράπεζα καί τά Τίμια Δῶρα εἶναι σκεπασμένα μέ μαῦρα καλύμματα, οἱ εὐχές εἶναι γεμάτες συντριβή καί ταπείνωση. «Μυστικωτέρα εἰς πᾶν ἡ τελετή γίνεται» (Ἅγιος Θεόδωρος Στουδίτης).

Κατά τήν διάρκεια τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων Δώρων, ὁ ἱερέας κλείνει τήν Ὡραία Πύλη καί λέγοντας χαμηλόφωνα τό «Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων...», καί πάνω στήν Ἁγία Τράπεζα, ἐπί τοῦ «Ἀντιμηνσίου» ἀνοίγει τό μικρό Ἀρτοφόριο, καί μέ μεγάλη προσευχή καί συντριβή, μεταφέρει τά Προηγιασμένα Ἅγια (τόν καθαγιασμένο Ἀμνό πού εἶναι ἐμβαπτισμένος στό Ζωήρυτον Αἷμα τοῦ Κυρίου), ἀπό τό μικρό Ἀρτοφόριο στό Ἅγιο Δισκάριο, τοποθετεῖ ἐπ' αὐτοῦ τόν ἀστερίσκο καί τό μέλαν κάλυμμα, τό μεταφέρει στήν Ἁγία Πρόθεση, βάζει κρασί στό Ἅγιο Ποτήριο, τό σκεπάζει καί καλύπτει ἀμφότερα τά Ἅγια μέ τόν «Ἀέρα», λέγοντας χαμηλόφωνα μόνο τό «Δι' εὐχῶν...».

Μετά τήν Κυριακή προσευχή (τό «Πάτερ ἡμῶν»), γίνεται ἡ μετάληψη τῶν πιστῶν, καί ἀκολουθεῖ ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχή καί ἡ Ἀπόλυση. Οἱ πιστοί μέ κατάνυξη παίρνουν τό ἀντίδωρο, καί μέ τόν Χριστό νά πλημμυρίζει τήν ὕπαρξή τους, ἐνισχυμένοι καί ἐνδυναμωμένοι ἐπιστρέφουν στόν καλό ἀγώνα. Ἐπιστρέφουν στό στάδιο τῶν ἀρετῶν, ὅπως περιγράφει ἕνας ὑπέροχος ὕμνος τῆς περιόδου αὐτῆς τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ὅπου μέ ὅπλα τήν πίστη, τήν προσευχή, τή νηστεία καί τήν ἐλεημοσύνη, θά πολεμήσουν τόν Διάβολο καί τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα, ὁπότε νικητές πλέον θά ἑορτάσουν τήν πανέκλαμπρη καί πανευφρόσυνη ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Ἀρχιμανδρίτης Μιλτιάδης Μίτσελλ
Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητρ. Καρπάθου & Κάσου

Λάβαμε τά νέα βιβλία

ΑΡΧΙΜ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ (1916-1994)

Ἕνα βιβλίο-ἀφιέρωμα στόν **πατέρα Ἀνάργυρο Σταματόπουλο,** μέ πολύ καθυστέρηση, μόλις κυκλοφόρησε ἀπό τά Ἐκπαιδευτήρια τῆς Μαίρης Ν. Ράπτη, ἀπό τήν Λάρισα.

Καί λέμε, μέ καθυστέρηση, γιατί ὁ ἀείμνηστος π. Ἀνάργυρος ἦταν μία σπάνια ἐκκλησιαστική μορφή, πού ἔπρεπε καί πού πρέπει νά προβάλλεται στή χριστιανική κοινωνία καί ἰδιαίτερα στά νειάτα τῆς πατρίδος μας, σάν σύμβολο ἑνός ἀνθρώπου πού μέ τήν ἀπόλυτη πίστη στόν Χριστό, προσέφερε τόν ἑαυτόν του στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πατρίδος μας, ἐξ ὁλοκλήρου, χωρίς κανένα ἀντάλλαγμα, παρά μόνον μέ τήν ἐπιθυμία νά δοξασθεῖ τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Πλουσιότατο τό βιογραφικό του. Κληρικός τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Η ΖΩΗ». Τό 1951 μέ 1954 πνευματικός καθοδηγητής τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ στήν Κύπρο. Ἀπελαύνεται τό 1955 ἀπό τόν περιβόητο Χάρτιγκ ἀπό τήν Κύπρο. Ἱεροκήρυκας στή συνέχεια στήν Ἱερά Μητρόπολη Λαρίσης.

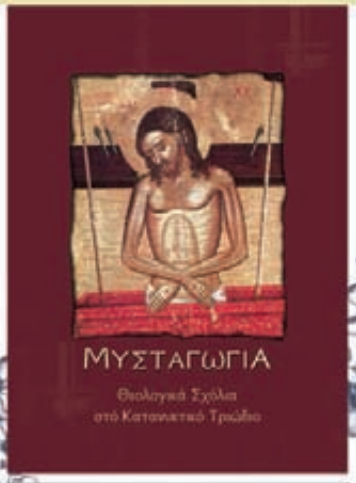
Τό 1968 ἐκλέγεται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος πρῶτος στό τριπρόσωπο γιά τήν κενή θέση τῆς Μητροπόλεως Λαρίσης. Δέν ἀποδέχθηκε ὅμως τήν ἐκλογή του αὐτή καί παρέμεινε ἁπλός ἱερέας. Τό 1981 ἐκλέγεται Προϊστάμενος τῆς Ἀδελφότητος «ΖΩΗ», καί παραμένει στή θέση αὐτή, μέχρι τήν ξαφνική του ἐκδημία, τόν Ἰούλιο τοῦ 1994.

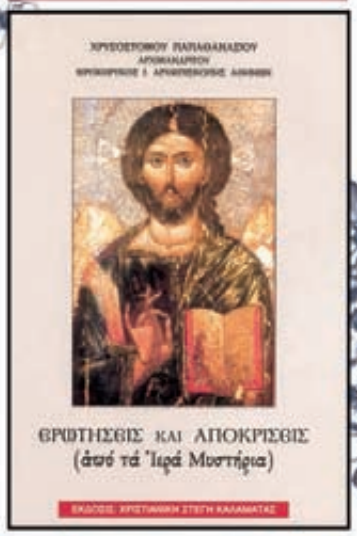
Ὡς προϊστάμενος τῆς «ΖΩΗΣ» καί κατ' ἐπέκταση ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ ἔργου τῆς πατρίδος μας, κατηύθυνε ἕνα τιτάνιο ἔργο μέ πολύμορφους καί πολυποίκιλους τομεῖς. Μέ νέες ἰδέες, ἔτρεχε παντοῦ νά ὀργανώσει, νά ἐνισχύσει, νά κατευθύνει συνεργάτες τοῦ ἔργου καί νά ἐμπνεύσει νέους ὁραματισμούς.

Ὁ Σύλλογός μας, πολλά ὀφείλει στόν π. Ἀνάργυρο. Ἐρχόταν στήν Καλαμάτα καί παρέμενε κοντά μας γιά ἀρκετές ἡμέρες. Μᾶς παρακολουθοῦσε, μᾶς καθοδηγοῦσε καί μᾶς ἐνέπνεε.

Κρίμα πού τό βιβλίο αὐτό ἄργησε νά κυκλοφορήσει. Τό βιβλίο αὐτό πρέπει νά διαβαστεῖ ἀπό ὅλους γιά νά ἐνισχυθοῦν στόν πνευματικό τους ἀγώνα. Γιά νά δοῦν τί μπορεῖ νά κάνει ἕνας ἄνθρωπος «ζήλῳ θείῳ πυρούμενος» καί νά μήν μεμψιμοιροῦν γιά τίς σημερινές μας δυσκολίες.

Θερμά εὐχαριστήρια στά Ἐκπαιδευτήρια τῆς κ. Μαίρης Ράπτη (ὁδός Καρδότσης 21, 41235 Λάρισα, τηλ. 2410 624403) γιά τήν ἀνεκτίμητη αὐτή προσφορά τους.

ΔΩΡΕΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἡ κ. Μαρία Λούβη, Π. Φάληρο, 50 € εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ της Τρύφωνα Κουταλίδη.

Ὁ κ. Δημήτριος Χριστοδουλόπουλος, Αθήνα, 100 € εἰς μνήμην τῶν γονέων του Ἠλία καί Μαρίας.

Ὁ κ. Γεώργιος Οἰκονόμου, χειρουργός γυναικολόγος, Παπάγου, 200 €, εἰς μνήμην τοῦ ἰατροῦ Νικολάου Διγενῆ.

Γιά τά λόγια καί τά ἔργα

α. «Ὅς δ᾽ ἄν ποιήσῃ καί διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».

(Ὅποιος ἐφαρμόσει ὅλες τίς ἐντολές καί διδάξει ἔτσι τούς ἄλλους, αὐτός θά θεωρηθεῖ μεγάλος στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν).

Ματθ. ε΄ 19

β. Στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν θά μπεῖ ὅποιος μοῦ λέει «Κύριε, Κύριε», ἀλλά ὅποιος κάνει τό θέλημα τοῦ οὐράνιου Πατέρα μου.

Ματθ. ζ΄ 21

γ. Μή θέλεις νά μέ πείσεις μέ τά λόγια, ἀλλά μέ τά ἔργα. Μισῶ τή διδασκαλία πού εἶναι ἀντίθετη μέ τόν τρόπο ζωῆς.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος

δ. Ἡ σοφία δέν στολίζεται μέ ὡραῖα λόγια, ἀλλά ἀποδεικνύεται ἀπό τά ἔργα.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος

ε. Θά χρειαστεῖς λιγότερα λόγια πράττοντας ὅσα πρέπει. Ὁ ζωγράφος διδάσκει πιό πολύ μέ τίς ζωγραφιές του.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος

στ. Ὅπως στόν πόλεμο τά κατορθώματα δέν τά πετυχαίνουν ἐκεῖνοι πού λένε πολλά, ἀλλά ἐκεῖνοι πού πράττουν πολλά, ἔτσι καί ἐδῶ στόν πνευματικό ἀγῶνα ἡ νίκη δέν ἀνήκει σέ ἐκείνους πού λένε λόγια, ἀλλά σέ ἐκείνους πού πράττουν ἔργα.

Χρυσόστομος

Ἐπιμέλεια:
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ζ. Ὄχι σέ ἐκεῖνα πού λέμε, ἀλλά σέ ἐκεῖνα πού πράττουμε προσέχουν ὅλοι.

Χρυσόστομος

η. Ἡ διδασκαλία χωρίς τήν πράξη ὄχι μόνο δέν φέρνει κανένα κέρδος, ἀλλά φέρνει μεγάλη ζημιά καί κατάκριση σέ ἐκεῖνον πού περνάει τή ζωή του μέ τόση ἀπροσεξία.

Χρυσόστομος

θ. Ὅποιος ἔχει στή μνήμη του τά λόγια τοῦ Θεοῦ καί δέν βαδίζει ὀρθά, εἶναι ἀνάξιος καί ταλαίπωρος.

Ἅγ. Ἐφραίμ ὁ Σύρος

ι. Μή θέλεις νά κρατεῖς ἀνέμους στήν παλάμη σου, δηλαδή πίστη δίχως ἔργα.

Ἀββᾶς Ἰσαάκ ὁ Σύρος

ια. Ἀσφαλῶς δέν τά κατέχουμε ὅλοι ἐξίσου ὅλα. Σέ μερικούς ὁ λόγος ὑπερτερεῖ τοῦ ἔργου. Σέ ἄλλους πάλι τό δεύτερο ὑπερτερεῖ τοῦ πρώτου.

Ἰω. Σιναΐτου, Κλῖμαξ

ιβ. Ὁ Θεός δέν δοξάζεται μόνο μέ λόγια, ἀλλά μέ ἔργα ἀρετῆς, τά ὁποῖα φωνάζουν πολύ περισσότερο ἀπό τά λόγια τήν θεία μεγαλοπρέπεια.

Ἅγ. Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής

ιγ. Ἄν θέλεις νά διδάξεις τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, μή λές λόγια. Προσπάθησε νά εἶσαι πάντοτε εὐγενής καί ἀξιαγάπητος.

Ἅγ. Νικόλαος Καβάσιλας

ιδ. Πρέπει πρῶτα νά πράττεις καί μετά νά διδάσκεις καί ὄχι μόνο νά πράττεις, ἀλλά καί νά διδάσκεις.

Ζιγαβηνός

ιε. Πολλοί κάνουν πανάθλιες πράξεις, λέγοντας πανέμορφα λόγια.

Δημόκριτος

ιη. Ἐκεῖνοι πού ἔχουν φωνή λιονταριοῦ καί πράξεις λαγοῦ, τί ἄλλο εἶναι παρά τέρατα.

Σαίξπηρ

ιθ. Θά ἦταν λιγότερο κουραστικό νά διδάσκω τό καλό σέ εἴκοσι μαθητές, ἀπό τό νά εἶμαι ἕνας ἀπό τούς εἴκοσι πού θά ἀκολουθοῦσαν τίς συμβουλές μου.

Σαίξπηρ

κ. Στούς στοχασμούς μας εἶναι εὔκολο νά εἴμαστε μάρτυρες, ἀλλά στό καθημερινό καθῆκον εἶναι δύσκολο νά εἴμαστε ἄνθρωποι.

Ντανιέλ Ρόπς

κα. Οἱ ἄνθρωποι μετροῦν τή χριστιανικότητά μας ὄχι τόσο μέ τά ἀφτιά τους, ὅσο μέ τά μάτια τους.

Σεραφείμ Παπακώστας

ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ

«Ἡ οἰκονομία εἰσέρχεται στόν ἑνάρετο κύκλο» (ΗΜΕΡΗΣΙΑ 15-2-13)

Εἶναι δυνατόν, ἄν δέν μποῦμε ἐμεῖς, ἄρχοντες καί λαός, σέ ἑνάρετο δρόμο, ἄν δέν βγοῦμε ἀπό τόν φαῦλο κύκλο, ἄν δέν βιώνουμε τίς πνευματικές ἀξίες πού περιφρονήσαμε;

«Κινδυνεύει νά κλείσει τό Ἑλληνόφωνον ἐκπαιδευτήριον "ΟΜΗΡΟΣ" τῆς Κορυτσᾶς (ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ 15-2-13)

Δέν ἔχουν τέλος οἱ ἀρνητικές συνέπειες τῆς τροϊκανῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς!

«Κόντρα τῶν δανειστῶν καί φρένο τῶν ΗΠΑ γιά ΑΟΖ καί ΔΕΠΑ σέ Ρώσους» (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16-2-13)

Μετά τήν δολοφονία τοῦ μόνου σωστοῦ κυβερνήτη Ἰ. Καποδίστρια ἐκάναμε τήν πατρίδα μας σκακιέρα ξένων συμφερόντων!

«Τό κρασί "νικάει" τό οὐΐσκι» (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 17-2-13)

Ἀκόμη καί στόν ἀγροτικό κόσμο τό κρασί εἶχε ἐκτοπισθεῖ ἀπό τήν μπύρα. Μετά ἦλθε τό οὐΐσκι γιά νά ἀπωθηθεῖ ἀπό τήν βότκα. Ἐξευρωπαϊσμός! Θά ἐπιστρέψουμε στά δικά μας;

«Τό σύστημα εὐνοεῖ ὅσους δέν πληρώνουν» (ΤΟ ΒΗΜΑ 17-2-13)

Φόρους. Γιά λογική ψάχνετε στήν Ἑλλάδα; Μετανάστευσε μαζί μέ ἄλλες ἀξίες.

«Συλλήψεις γιά διαφθορά στό ΣΔΟΕ Πατρῶν» (ΤΑ ΝΕΑ 18-2-13)

Διεφθάρησαν καί οἱ ἐντεταγμένοι γιά τήν καταπολέμησή της! Ποιός θά μᾶς φυλάξει ἀπό τούς φύλακες;

«Ὁ Ὀλάντ στήν Ἀθήνα ὡς "πλασιέ" γιά φρεγάτες» (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 19-2-13)

Κίνητρα καί κριτήριά τους τά συμφέροντά τους. Καί χρυσώνουν τό χάπι μέ «στήριξη, συμπαράσταση».

«Μαζικές πορεῖες κατά τοῦ μνημονίου. Ὀργή λαοῦ στούς δρόμους» (ΕΛΛΑΔΑ 21-2-13)

Ἔτσι ἐπέρχεται ἐκτόνωση καί κατά τήν ψηφοφορία ἐκλέγουμε πάλι αὐτούς πού μᾶς ἔχουν φέρει σ' αὐτήν τήν πολύπλευρη κρίση!

«Γιά τήν διασφάλιση τῶν Ἑλληνικῶν θέσεων. Στόν ΟΗΕ ἡ Ἀθήνα γιά τίς ἀμφισβητήσεις τῆς Ἄγκυρας στό Αἰγαῖο» (Ο ΛΟΓΟΣ 22-2-13)

Δέν σταματάει νά ἐπιδεικνύει τίς σχέσεις καλῆς γειτονίας ἡ Τουρκία! Ἀπαιτεῖται συνεχής ἐπαγρύπνηση.

«Ἀναγκαία ἡ Συνταγματική Ἀναθεώρηση» (ΤΟ ΠΑΡΟΝ 24-2-13)

Ὑπάρχει ἄλλη χώρα στόν κόσμο πού ἔχει ἀλλάξει τό Σύνταγμά της ὅσες φορές ἡ Ἑλλάδα; Φιλοδοξοῦν νά φθάσουν τίς μεταρρυθμίσεις στήν Ἐκπαίδευση;

«Ἀναποτελεσματικοί οἱ μηχανισμοί καταπολεμήσεως τῆς φοροδιαφυγῆς. Ἀκατόρθωτο νά ἐπιβεβαιωθοῦν τά ἀδικήματα τῆς δωροληψίας» (ΕΣΤΙΑ 27-2-13)

Ἀντικειμενική ἡ δυσκολία ὡς πρός τήν δωροδοκία/δωροληψία, ἀλλά γιά τήν ἀποτελεσματική καταπολέμηση τῆς φοροδιαφυγῆς δέν ὑπῆρξε μέχρι τώρα ἡ ἀπαιτούμενη πολιτική βούληση.

«Ἐγκληματικό ξεπούλημα στήν Χαλκιδική. Πήραμε 11 ἑκατ. εὐρώ. Δώσαμε πάνω ἀπό 12 δίς!». (ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ 28-2-13)

Γιά τά χρυσορυχεῖα στίς Σκουριές. Ἔτσι γίνεται δεκαετίες τώρα. Ξεπούλημα ἐθνικοῦ πλούτου, πλουτισμός ξένων ἐπιχειρηματιῶν καί τῶν ἐδῶ πολιτικῶν ἐντολοδόχων τους.

Μ. ΠΟΛΙΤΗΣ

«ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ»

Ὁ ἐρασιτεχνικός θίασος τοῦ Ὀρθόδοξου Πνευματικοῦ Κέντρου «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ» παρουσιάζει τίς Δευτέρες ὥρα 18.30 στό θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ, σέ αἴθουσες ἐνοριῶν καί ἀλλοῦ, γιά κοινωφελεῖς σκοπούς πάντα, τό ἔργο τῆς Ξανθούλας Παπουτσῆ «Τό σπίτι τῆς Βαβέλ». Μέχρι τώρα ἔχουν δοθεῖ παραστάσεις ὑπέρ Ἀσθενῶν τῆς Ἐθελοντικῆς Διακονίας Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ὁ Ὀνήσιμος», τοῦ συλλόγου «Ἕνωσις Γονέων», τοῦ συλλόγου «Ἅγιος Ἀντύπας», τοῦ Συλλόγου Προστασίας Ἀγέννητου Παιδιοῦ «Ἀγκαλιά», ὑπέρ τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς κ.ἄ. Τούς ρόλους ἑρμηνεύουν οἱ Γιάννης Κατσούλης, Δήμητρα Καλαμάκη, Μαργαρίτα Σμέλου, Βασιλική Χατζημανωλάκη, Νίκος Βήττας, Μαρία Καλογεροπούλου, Βούλα Σαφαρίκα, Νανά Μπουρνέλη, Νεκταρία Μαρούγκα, Νίκος Μπουρνέλης καί Κυριακή Κοσέρη.

Τό ἔργο ἀποτελεῖ μιάν ἁδρή σκιαγράφηση μιᾶς σύγχρονης, ἀντιπροσωπευτικῆς ἑλληνικῆς οἰκογένειας καί τοῦ κοινωνικοῦ της περίγυρου. Ὁ πατέρας κάνει οἰκοδομικές ἐπιχειρήσεις. Εἶναι ἄπληστος καί γενικά σκέπτεται καί ζεῖ σύμφωνα μέ τό ὑλιστικό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ἡ ζωή τῆς μητέρας ὁριοθετεῖται ἀπό τό φαγοπότι, τήν μόδα, τό κουτσομπολιό καί τήν χαρτοπαιξία. Ἡ κόρη τους χωρίς ἔντονα ἀρνητικά στοιχεῖα, κοσμική, θά ἀκολουθήσει τήν ρότα τῆς μητέρας, ὁ γιός τους, φοιτητής τῆς Νομικῆς, συμμετέχει σέ μιά χριστιανική συντροφιά, σκέπτεται καί ζεῖ διαφορετικά.

Καί στόν κοινωνικό περίγυρο κινοῦνται ἀρνητικοί καί θετικοί παράγοντες. Ὁ συνέταιρος τοῦ πατέρα λογικός, εὐσυνείδητος, μέ ἀνθρωπιά. Ἄν καί χαρακτηρίζεται εἰρωνικά «προστάτης χηρῶν καί ὀρφανῶν» ἀσκεῖ εὐεργετική ἐπιρροή. Μιά συγγενής τους κοσμικῆς νοοτροπίας εἶναι κωμικά μεγαλομανής. Τό ἄπαν τῆς ἀξίας ἑνός ἀνθρώπου συνίσταται στήν ἀριστοκρατική καταγωγή του. Μιά φίλη τῆς οἰκογένειας ἔχει ζωντανή σχέση μέ τήν Ἐκκλησία καί δέν πτοεῖται ἀπό τήν ὑλοφροσύνη τους. Ἡ ἄφιξη ἀπό τό χωριό τῆς μητέρας μιᾶς ἐξαδέλφης της ἀποκαλύπτει μιάν ἄλλη πτυχή τῆς νεοπλουτίστικης νοοτροπίας της. Σχεδόν ἀγενῶς φέρονται καί στή νέα πού ὁ γιός τους θά παντρευτεῖ καί φέρνει στό σπίτι γιά νά τήν γνωρίσουν. Μέλος μιᾶς χριστιανικῆς συντροφιᾶς ἡ νέα αὐτή ἀσκεῖ μιάν εὐεργετική ἐπίδραση στόν γιό καί κατόπιν σέ ὅλη τήν οἰκογένεια.

Ἡ ἀτυχής ἐξέλιξη τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀρραβῶνα τῆς κόρης μέ ἄγγλο «ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς», πληγώνει τήν νέα, ἀλλά ἀφυπνίζει ὅλους, τούς ἐλευθερώνει ἀπό πλάνες, ὁδηγοῦνται στήν Ἀλήθεια πού ἐλευθερώνει καί σώζει. Στό ἑξῆς θά μιλοῦν ὅλοι τήν γλῶσσα τῆς ἀγάπης.

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

Ἀπ' ὅσα μᾶς γράφουν

Ὁ Ἀρχιμ. π. Χρύσανθος Μαχαιριώτης, Ξυλόκαστρο, μᾶς γράφει: «Εὐχαριστίες γιά τό ὡραῖο περιοδικό, πού ἐκδίδετε καθώς καί γιά τό ἡμερολόγιο τοῦ 2013. Ὁ Κύριος νά εὐλογεῖ τό ἔργο σας». Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τίς εὐχές σας. Νά εἶσθε καλά.

Ὁ κ. Παναγιώτης Ἐμμ. Σιώρας τ. Ἐπιθεωρητής Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, Καβάλα, μᾶς γράφει: «...ἐπιτρέψτε μου νά ἐκφράσω ἐκ βαθέων τό μεγάλο μου «εὐχαριστῶ» γιά τήν τακτική ἀποστολή τοῦ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ, γιά τό Ἐθνικό Ὀρθόδοξο περιεχόμενό του, πού ἀποτελεί φῶς, παρηγοριά καί ἐλπίδα γιά τόν ἀναγνώστη, στή λαίλαπα στήν Ἐθνικο-Οἰκονομική καί Χριστιανική κρίση, πού ζεῖ καί διέρχεται ἡ Πατρίδα μας, ἀλλά καί γιά τήν καθ' ὅλα ἄψογη ἐμφάνισή του». Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τά τόσον κολακευτικά σας λόγια, πού αὐξάνουν τίς ὑποχρεώσεις μας νά γίνουμε καλλίτεροι. Τό καλοκαίρι, πού θά ἔρθετε στήν Καλαμάτα, περιμένουμε νά περάσετε ἀπό τά γραφεῖα μας.

Ι.Σ. Σκιάθος. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τό e-mail πού μᾶς στείλατε. Τό θέμα πού θίγετε εἶναι μεγάλο καί δέν μπορεῖ νά λυθεῖ μέσα σέ δυό γραμμές.

Συμφωνοῦμε ὅτι γιά τήν ἀνάδειξη ἄξιων ἀρχόντων εὐθύνεται ὅλος ὁ λαός. Ἐμεῖς, ὅπως σωστά γράφετε, σάν πιστοί χριστιανοί πού πρέπει νά εἴμαστε, δέν μποροῦμε νά ἀνακατευτοῦμε σέ πολιτικά κόμματα καί διαμάχες, πού χωρίζουν τούς ἀνθρώπους. Ἡ προσπάθεια ἡ δική μας πρέπει νά εἶναι ἑνωτική, πάνω ἀπό τά κόμματα. Ἐκτός αὐτοῦ ὅμως, πρέπει νά διαφωτίσουμε τούς ψηφοφόρους, ὅτι ἐπειδή ἀπό τήν ψῆφο τους ἐξαρτῶνται πολλά πράγματα τῆς πατρίδος μας, πρέπει πολύ νά προσέχουν ποιό κόμμα καί ποιά πρόσωπα ψηφίζουν γιά νά μᾶς κυβερνήσουν.

Δημ. Ἀντωνίου, Θεσσαλονίκη: Συμφωνοῦμε μαζί σας γιά τήν ὁμορφιά τῶν παρελάσεων στίς Ἐθνικές μας ἑορτές. Καί οἱ παρελαύνοντες καί οἱ παρακολουθοῦντες χαίρονται ἐκείνη τήν ἡμέρα πού ἐκδηλώνουν μέ αὐτόν τόν τρόπο τά αἰσθήματά τους πρός τήν πατρίδα μας καί πρός τούς ἀνθρώπους πού θυσιάστηκαν γιά ἐμᾶς. Πράγματι, κάνει ἐντύπωση ἡ δήλωση στήν τηλεόραση τοῦ πανεπιστημιακοῦ βουλευτῆ σας, πού δήλωσε μετά τό πέρας τῆς παρέλασης τῆς 25ης Μαρτίου, «ἐλπίζω, εἶπε, αὐτή ἡ παρέλαση νά εἶναι η τελευταία»! Γιατί να είναι η τελευταία; Τι το κακό κάνουν οι παρελάσεις;

Πόπη Χαλκιᾶ-Στεφάνου, Βριλήσσια: Συγχαρητήρια γιά τό ὡραῖο σας βιβλίο γιά τήν Ἱερά Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν στά Νένητα τῆς Χίου, καθώς καί γιά τήν ἐπιμέλεια τῆς τριμηνιαίας ἔκδοσης «Η ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΑΓΑΠΗ» τῆς Χριστιανικῆς Ὁμάδας Ἀγάπης Δικαστικῶν Λειτουργῶν. Εὐχαριστοῦμε γιά τήν ἀποστολή τοῦ ποιήματός σας «Κληρονομιά ἀτίμητη», τό ὁποῖο ὅμως δέν μποροῦμε νά δημοσιεύσουμε, γιατί, ὅπως ἔχουμε ξαναγράψει, δέν δημοσιεύουμε ποιήματα.

Μέ τόν φακό τοῦ Συνδέσμου

ΚΑΒΑΛΑ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαῖο περιοδικό
Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας
Ἰδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη
Καλαμάτας
Ἐκδότης-Διευθυντής: Παν. Ι. Μέντης
Βασ. Γεωργίου Α΄ 5 - 241 00 Καλαμάτα
Τηλ. 2721 023176-FAX: 2721 026478
Συνδρομή προαιρετική
Ἀριθμ. Λογαρ. Ἐθνικῆς Τραπ. 220/480206-34
Ἐκτύπωσις-Βιβλιοδεσία «Μέλισσα»
Τηλ. 2397 023313 Ἀσπροβάλτα Θεσσαλονίκης

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφεία
Κ.Κ. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
Αριθμός Άδειας
020020

PRESS POST
Χ+7
ΕΛΤΑ
Hellenic Post